

Bulletin 2

19. 2. 2021

Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR
www.zdravotnickeodborny.cz

Pevně věřím, že covidovou dobu všichni zvládneme



Máme tu druhý měsíc roku 2021. Jak všichni víte, je stále vyhlášen nouzový stav a platí mimořádná opatření. Ještě něčím je toto období charakterizováno, bojem o očkovací látku, různými očkovacími schématy, rezervačním systémem a megalomanskými plány, jak zvládnout naočkovat masu obyvatel. Ale pozor, musíte být pouze chodící. To jen na úvod, abychom si uvědomili, v jaké době žijeme.

Z historického hlediska lidstvo poznalo různé doby jako například doba kamenná, bronzová a jiné. Lidstvo zažilo i různé revoluce a války a vždy si dokázalo najít cestu k životu a úspěšně zvládnout všechny nástrahy, které nás ohrožovaly. Každá doba přinesla smutek, neštěstí, ale i nové poznatky, úspěchy, objevy.

Tak proč by to teď mělo být jiné? Už je to přes rok, co jsme uslyšeli nové slovo COVID-19. Zprvu jsme byli všichni jako malé děti, které se učí poznávat novou hračku. Chtěli jsme ji ovládnout a pochopit její existenci, některé z nás to stálo dokonce život. Bohužel naše hračka se stále vyvíjí a mění. Každá země bojuje podle svých možností, ale mají jedno společné. Touží po ovládnutí nemoci a návratu k normálnímu životu. Určitě chceme opět cestovat, na-

vštěvovat restaurace, divadla a potkávat se. Člověk je tvor společenský a toto vězení se už nikomu nelíbí, a proto lidé začínají hledat únikové východy.

Pro nás zdravotníky to ale znamená více práce a komplikace v nemocnicích. Nemocnice nejsou nafukovací a personál

není nekonečný. Bohužel nikdo z nás zatím nevidí vytožený konec epidemie.

Celý svět doufal, že očkování změní naši situaci. Je ale očkování naše spása nebo zkáza? Tedy otázka zní, koho očkovat, když očkovací vakcíny chybí. Proč tedy není zajištěn dostatek

úvodník

očkovacích vakcín? Musíme se dozvědět, kdo se nechal naočkovat a předběhl tzv. očkovací systém.

Svět je ve válce, ale nepřítel je neviditelný a my potřebujeme bojovníky – nás zdravotníky. Nechápu jedince, kteří mají strach o svůj život a obešli systém a nechali se přednostně naočkovat. Někteří byli chyceni při činu, ale vakcínu už do společnosti nevrátí. Zato budou žít a připraveni na válku. Tak uvidíme, jak budou bojovat, nebo se snad budou chtít schovávat.

Kdo je z nás připraven umřít? Není pravda, že každý se bojí

Mgr. Pavlína Šalandová - vizitka

Pracuji jako radiologická asistentka na oddělení zobrazovacích metod v Nemocnici Jihlava. Vystudovala jsem Jihočeskou univerzitu obor Krizový management. V naší odborové organizaci pracuji devět let jako místopředsedkyně, druhé volební období jsem členkou zdravotní rady Krajského úřadu Kraje Vysočina. Ve volném čase ráda cestuji, plavu a lyžuji....

smrti, neboť nikdo neví, zda není naopak pro člověka nejvyšším požehnáním. Opravdová moudrost je v poznání vlastní nevědomosti. Nežijeme, abychom jedli, ale jíme, abychom žili. Kdo chce hýbat světem, ať nejprve hýbe sám sebou.

A co říci na závěr. Pevně věřím, že covidovou dobu všichni zvládneme a pomalu začneme žít tak jako před tím. Budeme mít dostatek očkovací látky, která bude účinná. A je asi jedno, zda látka bude z východu nebo ze západu, jestli ji vyvinuli bílí, černí nebo žlutí vědci. Vyprázdní se nemocnice a veškerý personál si odpočine na pěkné dovolené.

Mgr. Pavlína ŠALANDOVÁ,
členka výkonné rady OS
za Kraj Vysočina,
papaja78@seznam.cz

obsah

Zemřela Jana Dvořáková	str. 2
V mém srdci a mysli zůstane	
Bc. Dagmar Žitníková	str. 3
Děkuji za tu cestu	
Mgr. Jana Hnyková	str. 3
Výborná kolegyně i partačka	
PhDr. Marie Klířová	str. 3
Výkonná rada v únoru	
PhDr. Marie Klířová	str. 4
Dopis OS a LOK premiérovi	
	str. 4
Co OS dělá pro odměny	
Bc. Dagmar Žitníková	str. 5
Kolektivní vyjednávání on-line	
Ing. Ivana Břeňková	str. 6
Proč nouzový stav	
Bc. Dagmar Žitníková	str. 6
Výzva politikům a veřejnosti	
	str. 7
Neohrožujte životy pacientů!	
	str. 8
Dopis Žitníkové Babišovi	
	str. 8
Tripartita 1. 2. 2021	
Bc. Dagmar Žitníková	str. 9
Tripartita 27. 1. 2021	
Bc. Dagmar Žitníková	str. 9
Náhrada mzdy při očkování	
	str. 10
Nová regionální manažerka	
	str. 10
Jednání sekce sociál	
Mgr. Jana Hnyková	str. 11
Zlínská KR on-line	
Mgr. Marcela Holčáková	str. 11
Nové metody práce KR	
Mgr. Jana Hnyková	str. 12
Plzeňská KR on-line	
Bc. Václav Matoušek	str. 13
Jihočeská KR on-line	
Bc. Jan Šusta	str. 13
Zajišťovací fond v roce 2020	
Mgr. Lubomír Francel	str. 14
Změny v BOZP	
Mgr. et Ing. Štěpánka Řandová	str. 17
COVID-19 jako nemoc z povolání	
Bc. Andrea Hrabčáková	str. 18
Odškodnění za COVID-19	
JUDr. Martin Mikyska	str. 19
Jednorázové OOPP	
Barbora Vančurová	str. 20
Proplácení práce přesčas	
Ing. Ivana Břeňková	str. 21
Stejně problémy odborů EPSU	
Ing. Ivana Břeňková	str. 22

PŘIPOMÍNÁME: odborový svaz má od 1. ledna 2021 nové účty!

Připomínáme, že od 1. ledna se změnilý účty odborového svazu.

• Číslo nového účtu pro platbu odvodů členských příspěvků: 1029746169/6100

Na tento účet se platí také platby za členy – nepracující důchodce, kteří chtějí využívat oblast soukromého práva u pojišťovny D.A.S. Změnil se také účet pro platbu do Zajišťovacího fondu.

• Číslo nového účtu pro Zajišťovací fond: 1033461705/6100

Děkujeme za pochopení a za zaslání plateb na správné účty.

BULLETIN

Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče České republiky

Vydává v Praze

OSZSP ČR IČ 225509

v Nakladatelství Květa Dědovská.

Redaktorka PhDr. Marie Klířová

Adresa redakce: OSZSP ČR,

Koněvova 54/1107, 130 00 Praha 3,

telefon: 267 204 316,

fax: 222 718 211,

e-mail: klirova.marie@cmkos.cz,

internet: www.zdravotnickeodborny.cz

18. ledna

* Formou on-line jednala Rada ČMKOS. Za odborový svaz se jednání zúčastnila místopředsdkyně Jana Hnyková.

* Předsdkyně OS Dagmar Žitníková se v odpoledních hodinách sešla s místopředsdkyní ČMKOS Radkou Sokolovou kvůli aktuální situaci ve zdravotnictví a sociálních službách.

* Místopředseda OS Lubomír Francel se zúčastnil jednání dozorčí rady Nemocnice České Budějovice, a. s. Projednávala se situace kolem epidemie COVID-19 a výsledky kolektivního vyjednávání pro rok 2021.

19. ledna

* Dopoledne se konala porada vedení odborového svazu, kde byly předány informace z různých jednání a informace o řešení problémů v jednotlivých odborových organizacích.

* Předsdkyně OS Dagmar Žitníková a místopředsdkyně Jana Hnyková se zúčastnily další on-line videokonference se zástupci MPSV za účasti zástupců Ministerstva zdravotnictví. Tématem byla nejen aktuální situace v sociálních službách, ale také vakcinační strategie a informace o očkování seniorů a zaměstnanců v sociálních službách.

21. ledna

* Předsdkyně OS Dagmar Žitníková se sešla s předsedou LOK-SČL Martinem Englem a předsedou Asociace samostatných odborů ČR Bohumírem Dufkem kvůli aktuálním problémům ve zdravotnictví. Obsahem jednání bylo jak očkování a postupy Ministerstva zdravotnictví, tak řešení odměn pro zaměstnance ve zdravotnictví.

* Vedení OS spolu s regionálními manažery a inspektory BOZP formou on-line videokonference řešilo s právníky a spolupracujícími advokáty aktuální problémy ze zdravotnických zařízení a sociálních služeb. Část jednání byla specificky zaměřená na oblast BOZP.

22. ledna

* Formou videokonference jednali členové krajské rady Plzeňského kraje. Aktuální informace ze zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb si vyslechly předsdkyně OS Dagmar Žitníková a místopředsdkyně Jana Hnyková.

25. ledna

* Vedení odborového svazu a za-

Zemřela naše kamarádka a bývalá místopředsdkyně OS Jana Dvořáková



V sobotu 23. ledna ve věku 77 let zemřela po těžké nemoci naše kamarádka, zdravotní sestra a bývalá místopředsdkyně OS zdravotnictví a sociální péče ČR Jana Dvořáková.

Jana Dvořáková

Jana Dvořáková svoji profesní dráhu zdravotní sestry zahájila na neurologickém oddělení ve FN Motol, poté pracovala na interním oddělení ve FN na Karlově náměstí. Později začala působit v sociální péči – zprvu v pečovatelské službě, pak v ústavní péči v okrese. Pomáhala budovat od základu pečovatelskou službu, přesvědčovala ostatní o potřebě domů s pečovatelskou službou, středisek osobní hygieny a vytvoření zázemí pro pečovatelky.

Po politických změnách po roce 1989 se stala místopředsdkyní OS zdravotnictví a sociální péče ČR. Velmi si uvědomovala, že se budou měnit podmínky ve zdravotnictví i v sociální péči, a proto se rozhodla věnovat své úsilí jak klientům, tak zaměstnancům. Funkci místopředsdkyně OS vykonávala až do konce roku 2005, kdy ji opustila ze zdravotních důvodů. Za tu dobu se jí podařilo mnohé ovlivnit. Podílela se na tvorbě zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a na mnohých dalších předpisech a vyhláškách.

Všichni premiéři, ministři zdravotnictví, ministři práce a sociálních věcí, poslanci a senátoři, kteří se za tu dobu vystřídali, zažili Janin boj za lepší podmínky pro sestry, další nelékaře i nezdravotníky pracující ve zdravotnictví a sociálních službách. Její velký konkrétní osobní příspěvek lze proto najít doslova za vším, co se pro sestry a další zaměstnance od roku 1989 do roku 2006 podařilo prosadit. A možná ještě větší díl práce Jana Dvořáková odvedla tím, že jako vysoká odborová funkcionářka dokázala na nejvyšší, regionální i místní úrovni zabránit prosazení mnoha věcí, které by zaměstnance poškozovaly, nebo přispět k nápravě věcí tam, kde byli poškozovali či diskriminováni.

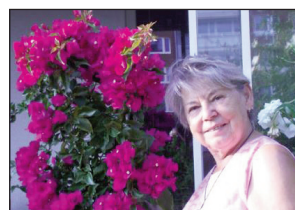
Mimo to stíhala i zapojení do nadace Člověk v tísni, práci ve výboru České gerontologické a geriatrické společnosti. Aktivně spolupracovala s Českou asociací sester.

O problémech, které provázejí práci zaměstnanců ve zdravotnictví a sociálních službách, publikovala v odborném i dalším tisku. Snažila se nejen o zkvalitnění

Všichni jsme ji znali jako skvělou a obětavou ženu, které rozdávala úsměvy a dobrou náladu a dodávala energii všem okolo, a to nejen při práci ve své náročné zdravotnické profesi či později při vyčerpávajících jednáních, jež vedla jako odborářka, ale dokonce i v situacích, kdy jí osobně nebylo úplně dobře. Nikdy jí nic nebylo zatěžko, na každého si našla čas, všechny povzbuzovala a když bylo třeba pustit se do jakékoliv práce, šla příkladem a nic nevzdávala. Milovala svoji práci, cestování, svoji zahrádku a květiny vůbec a samozřejmě hlavně svoji rodinu. Prožila bohatý život naplněný nezištnou prací pro druhé i láskou, kterou rozdávala i dostávala.

Čest její památce.

Kondolence doručené na adresu odborového svazu předáme rodině.



péče o pacienty a klienty, ale také o zvýšení prestiže práce zvláště sester a o nastavení jasných pravidel pro práci zdravotnických pracovníků. Po odchodu z odborového svazu externě pomáhala na Ministerstvu zdravotnictví.

Zkrátka vždy a všude byla neúnavnou bojovnicí za práva, postavení, vzdělávání i platové ohodnocení zaměstnanců. Jana Dvořáková celý život pomáhala jiným a ve své práci vždy viděla na prvním místě člověka.

Loni v květnovém Bulletinu OS Jana Dvořáková zavzpomínala na své působení ve funkci místopředsdkyně odborového svazu. Text jejího článku najdete i na svazovém webu: <http://www.zdravotnickeodborny.cz/cz/clanky/27-5-2020-jako-zdravotni-sestra-jsem-byla-v-mensi-ne.aspx>

městnanci svazu řešili formou videokonference provozní problémy. Na jednání se probíraly potřeby členů odborového svazu a průběžné výsledky kolektivního vyjednávání podle jednotlivých krajů.

* Předsedkyně OS Dagmar Žitníková a předseda ČMKOS Josef Středula se formou videokonference setkali se zástupci nově vznikající platformy Diagnóza zdravotnictví. Zástupci iniciativy seznámili zástupce odborů s cíli platformy a jejím fungováním.

26. ledna

* Předsedkyně OS Dagmar Žitníková se před jednáním Rady hospodářské a sociální dohody ČR setkala s předsedou LOK-SČL Martinem Engelem.

* Předsedkyně OS Dagmar Žitníková se setkala s redaktorkou deníku Referendum kvůli připravovanému rozhovoru o nedostatku zdravotních sester a dalšího personálu v nemocnicích.

* Formou videokonference jednala sekce pracovníků hygienické služby o aktuální neutěšené situaci v oblasti hygienické služby. Jednání se za odborový svaz zúčastnily předsedkyně Dagmar Žitníková, místopředsedkyně Jana Hnyková a vedoucí právního a sociálního oddělení Ivana Břeňková.

* V podvečerních hodinách on-line jednali členové krajské rady Zlínského kraje. Také na tomto jednání se hovořilo o výsledcích kolektivního vyjednávání, o situaci ve zlínském zdravotnictví a sociálních službách a byly podány informace za hygienickou službu. Za vedení OS se jednání zúčastnily předsedkyně Dagmar Žitníková, místopředsedkyně Jana Hnyková a vedoucí právního a sociálního oddělení Ivana Břeňková.

27. ledna

* Mimořádného jednání Rady hospodářské a sociální dohody ČR o otázce tendru na výstavbu dalšího bloku Jaderné elektrárny Dukovany se zúčastnila předsedkyně OS Dagmar Žitníková.

28. ledna

* MPSV svolalo další on-line poradu k aktuální situaci v sociálních službách. Opět se řešilo očkování, testování a další připomínky zúčastněných. Za OS se jednání účastnily předsedkyně Dagmar Žitníková a místopředsedkyně Jana Hnyková.

Jana odešla, ale v mém srdci a mysli zůstane

Život je pestrý a nikdo neví, co mu následující chvíle přinese. V neděli 24. ledna mně volala Janča Hnyková, že nám někdo vykradl na svazu zasedací místnost. Vzhledem k tomu, že jsem byla v Praze, tak nebyl problém dojet na odborový svaz a vše řešit s policií. Spolu s Janou a s Lubošem jsme situaci v daný okamžik vnímali téměř jako tragédii.

Po odchodu policistů zazvonil telefon znovu. Volala dcera Jany Dvořákové a tichým hlasem mně oznámila, že její maminka už není mezi námi. Všechny nicotné problémy v ten okamžik ztratily význam.

Uvědomila jsem si, že už nikdy neuslyším Janin smích, její vlídná slova a povzbuzení. Věděla jsem, že je konec a že se už nepotkáme, jak jsme měly v plánu. A to bolelo.

Někdy musí vztah lidí dozrát. Jany jako místopředsedkyně jsem si velmi vážila a v začátcích mého působení na svazu mě velmi mrzel její názor, že neví, zda moje zvolení její nástupkyní bylo správné. Jak šel čas, tak jsem pochopila.

Vše vychází ze zkušenosti člověka. Jana, ač byla na první dojem velmi hodná a milá, tak byla také velmi urputná, zapálená a pro

svaz chtěla jen to dobré. V danou chvíli měla jinou představu, nebyla si jistá, zda obstojím.

S Janou jsem se následně setkávala při různých příležitostech. Náš vztah zrál. Když bylo třeba poradit, pomoci, tak byla vždy velmi ochotná. Nakonec došlo i na osobní vazby a poté jsem se dočkala jednoho z největších ocenění své práce. Jana mně řekla, že to, co dělám, tak dělám dobře.

Jana odešla, ale v mém srdci a mysli zůstane.

Jani, děkuji.

Dáša ŽITNÍKOVÁ

Děkuji za tu cestu, po které teď kráčím dál

Vážím si lidí, které jsem v životě potkala, kteří mi dali do života poznání, zdroje informací, osobní příklad a možnost naučit se novým věcem. Zůstanou vám v paměti, a když zazní jméno toho člověka, okamžitě se objeví vzpomínka s ním spojená. Vybaví se vám tvář, oči a úsměv, který ho provázel. Situace, kde jste byli v jeho blízkosti a co jste s tím člověkem zažili. Mezi takové lidi – osobnosti, na které nezapomenu, patří i Jana Dvořáková.

Zdravotní sestra, která působila jak ve zdravotnictví, tak i v sociálních službách. Vše velmi dobře znala, dokázala se vžít do situací, které zažívali zaměstnanci v obou oblastech. Podílela se na legislativě, kolektivním vyjednávání, obraně zaměstnanců, rozvíjela odborové hnutí a především na své pozici místopředsedkyně odborového svazu kladně ovlivnila řadu členů.

Její nadšení, bojovnost, připravenost na jednání a obrana zaměstnanců ve zdravotnictví

a v sociálních službách mi byla příkladem. Vnímala jsem ji jako osobu, které jde o člověka, zaměstnance a jeho postavení, ochranu a spravedlivé ocenění. Obě oblasti, jak zdravotnictví, tak sociální služby, po revoluci procházely turbulentními změnami a bylo dobře, že tam Jana Dvořáková byla.

Na začátku své odborové činnosti jsem Janu Dvořákovou potkávala nejen při jednáních, ale četla jsem její články a byla po jejím boku při vyjednávání v kraji. Když jsem dostala zprávu, že odešla z tohoto světa, vyplynuly mi na mysl vzpomínky na společné chvíle s ní. Byla jednou z nás, měla zkušenosti z praxe a vždy dokázala výtečně argumentovat, výborně se orientovala jak ve zdravotnictví, tak v sociálních službách. Neměla to jednoduché, obhajovat sestry a zaměstnance v sociálních službách v devadesátých letech.

Při tom všem jsem poznávala Janu Dvořákovou jako člověka erudovaného v oboru. Člověka,

kteřemu šlo o každého zaměstnance, o jeho pracovní podmínky, platové ohodnocení a zvýšení prestiže zdravotních sester i zaměstnanců v sociálních službách. To vše ovlivnilo můj postoj k odborové práci. Uměla nadchnout pro řešení problému a dokázala povzbudit. Přiznávám se, že mi byla příkladem, ukázala cestu, kudy kráčet a jak rozvíjet ideu odborového hnutí. Budu mít v ní vždy příklad, že obhajoba našich práv patří k základním, velmi důležitým prvkům odborové práce.

Měla jsem štěstí, že jsem měla možnost ji poznat. Proto chci i těmito řádky na ni vzpomenout a říci: DĚKUJI za vše, co jsi pro náš odborový svaz, pro naše členy a taky pro mě udělala. Děkuji za tu cestu, po které teď kráčím dál a mám v sobě odkaz, který tu Jana Dvořáková nechala nejen pro mě, ale i pro další generace odborářů. Zavzpomínala a pár řádků vzpomínek se dovolila napsat

Jana HNYKOVÁ

Výborná kolegyně i partačka na dovolené

V polovině devadesátých let se moje rodina dostala k partě skvělých lidí z jižních Čech a Vysočiny, kteří každé léto poznávali Evropu stylem: chceme toho co nejvíce vidět a zažít, ale nemáme na to moc peněz. Takže cesta neklimatizovanou rozhrkanou Karosou a stany a vše potřebné s sebou. Bylo to skvělé, ale náročné. Hodně náročné. O pohodlí si člověk mohl nechat jen zdát, v prvních letech většinou i o kempu, snaha šetřit byla opravdu maximální.

Když jednou někdo nemohl jet, nabízel jsem uvolněné místo kolegům v práci. Vyzít už za pár dní sám s cizími lidmi na tisíce kilometrů dlouhé putování si troufl jediný z oslovených – Jana Dvořáková. A od té doby s námi cestovala pravidelně, někdy i s dcerou, někdy s vnučkou. Vždycky usměvavá a plná elánu. Nikdy na ni nepadla ponorková nemoc, ani na jihu při celodenním chození v úmorných vedrech a spaní v rozpáleném stanu, ani při několikadenním vytrvalém v dešti ve Skandinávii.

Nikdo přitom netušil, že ta Jana z Prahy, se kterou si tykají a která by se ochotně podělila o poslední instantní polévku, je docela důležitá paní, která se běžně dohaduje s ministry a poslanci kvůli zachování a kvalitě péče i v jejich nemocnicích či domově seniorů.

Jsem ráda, že jsem Janu vzala na cesty plné zážitků, z nichž byla nadšená. Jsem ráda, že tam právě Jana s námi jezdila, protože byla nejen výborná kolegyně, ale i partačka na dovolené.

S úctou Marie KLÍROVÁ

* K právním problémům, odškodňování nemocí z povolání a dalším záležitostem se sešlo vedení OS se spolupracujícími advokáty.

* Vedení OS jednalo on-line se členy krajské rady Moravskoslezského kraje. Také zde zazněly informace o přetížení zdravotníků v nemocnicích a na záchrankách a o problémech ze sociálních služeb.

* Místopředseda OS Lubomír Francel se zúčastnil hlasování per rolam Komise pro posuzování nových přístrojových technologií a kapacit hrazených ze zdravotního pojištění o obnově přístrojů již zařazených do systému zdravotního pojištění.

1. února

* Na pozici regionální manažerky a inspektorky BOZP odborového svazu nastoupila Jana Woffová, která v dubnu nahradí dlouholetou inspektorku BOZP a regionální manažerku Květu Boháčkovou.

* Formou on-line se konalo mimořádné jednání Rady hospodářské a sociální dohody ČR. Hlavním bodem jednání byly možné kompenzace zaměstnancům v případě karantény nebo infekční nemoci. Jednání, které bylo velmi vypjaté, se zúčastnila předsedkyně OS Dagmar Žitníková.

2. února

* Předsedkyně OS Dagmar Žitníková se zúčastnila on-line semináře Úhrady zdravotní péče a kompenzace poskytovatelům pro rok 2020 a 2021.

* V odpoledních hodinách se formou on-line sešli k výměně informací členové krajské rady Praha. Jednání se zúčastnilo vedení OS.

3. února

* Předsedkyně OS Dagmar Žitníková se spolu s předsedou LOK-SČL Martinem Engelem sešli s ministrem zdravotnictví Janem Blatným v záležitosti odměn za probíhající pandemii COVID-19. Dalším bodem byly úhrady za poskytovanou zdravotní péči. Jednání se zúčastnil také předseda Asociace českých a moravských nemocnic Eduard Sohlich, a to formou vzdáleného přístupu.

* V Poslanecké sněmovně se konalo jednání k novele zákona o potravinách, kde se s poslankyní Kateřinou Valachovou (ČSSD) a poslankyní Hanou Aulickou Jirovcovou (KSČM) sešly za odborový svaz předsedkyně Dagmar Žitníková, místopředsedkyně Jana Hnyková, ve-

Výkonná rada v únoru

Výkonná rada odborového svazu se na svém jednání v úterý 16. února podrobně zabývala současným vývojem pandemie COVID-19 a jejími dopady na zaměstnance nemocnic, zdravotnické záchranné služby, hygienické služby, ale i lázeňství. Vedení odborového svazu zdůraznilo, jak nebezpečné by bylo rozvolňování současných opatření, zvláště v souvislosti s šířením nových nakažlivějších mutací koronaviru. Proto odbory od politiků žádaly, aby byl zachován nouzový stav.

Předsedkyně Dagmar Žitníková informovala o intenzivním tlaku odborového svazu na to, aby zaměstnanci dostali za svoji nebezpečnou a obětavou práci při druhé vlně pandemie mimořádné odměny ve stejné výši jako za jarní vlnu a aby tyto odměny obdrželi i ti,

na které se při první vlně nedostalo.

Vzhledem k aktuální situaci a dalšímu očekávanému vývoji pandemie výkonná rada rozhodla o tom, že se z důvodů mimořádných vládních opatření a nepříznivého epidemiologického stavu ruší krajské konference, které byly na

letošní rok přeloženy z roku 2020.

Krajské konference za rok 2021 by se měly konat na podzim, o termínech a místech konání budou odborové organizace včas informovány.

Výkonná rada pověřila vedení OS, aby našlo vhodný termín celostátní konference.

Výkonná rada souhlasila se svoláním jarních porad s předsedy a zástupci odborových organizací formou on-line.

Příští jednání výkonné rady OS se uskuteční v úterý 9. března.

PhDr. Marie KLÍROVÁ,
klirova.marie@cmkos.cz

Dopis OS a LOK-SČL premiérovi Babišovi kvůli situaci ve zdravotnictví a odměnám

V Praze 27. ledna 2021

Vážený pane premiére,

dnes, na jednání Rady hospodářské a sociální dohody ČR, jsme Vám chtěli v bodě Různé sdělit zásadní informace k aktuální situaci ve zdravotnictví. Vzhledem k časovému omezení a závažnosti projednávaného bodu na osobní předání informací nedošlo, a proto Vám zasíláme naše vyjádření touto formou. Naše následující připomínky jsme původně chtěli projednat osobně s ministrem zdravotnictví Janem Blatným ve slíbeném termínu 13. ledna, ale vzhledem k jeho přeložení na 4. února považujeme za nutné využít této platformy.

Zdůrazňujeme, že celková situace ve zdravotnictví je velmi napjatá, personál je fyzicky i psychicky na pokraji svých sil, a to především v regionálních nemocnicích, kde jsme na hraně kolapsu poskytované zdravotní péče (zvláště Cheb, Slaný, Liberec). Připomínáme, že vedle nemocných s covidem, kteří vyžadují náročnou péči a jejichž počet je stále velmi vysoký, zůstávají pořád v nemocnicích, a často dlouhodobě, také lidé s komplikacemi po covidu. Ti rovněž vyžadují náročnou péči, ale ve statistikách se neobjevují, protože po 20. dni se počítá, že už nejde o covid. Ve skutečnosti je tedy situace v nemocnicích ještě mnohem horší a pro personál náročnější, než naznačují denně zveřejňované údaje.

Za velmi neuspokojivou považujeme také situaci ohledně očkování, kde se neustále mění priority a postupy. Dle našeho názoru je částečně tento stav zaviněn neutěšenou personální situací na Ministerstvu zdravotnictví. Odchody z týmu ministra a změny na úrovni náměstků a dalších odborníků destabilizují řídicí a komunikační proces.

Apelujeme na vládu, aby pod dojmem lehce klesajících čísel nakažených a hospitalizovaných nepodlehla rozvolňovacím tendencím, a to zvláště vzhledem ke stoupající četnosti výskytu nových mutací viru (britská, jihoafrická, brazilská).

Upozorňujeme, že informace, které se vyskytují v mediálním prostoru ohledně odměn zdravotníkům za 2. vlnu pandemie COVID-19, které by měly být ve stejné výši jako za 1. vlnu, jsou chybné ve smyslu potřebné finanční částky. Dle našich propočtů původně odhadovaná výše 10 mld. Kč v žádném případě není dostačující. Částka se bude spíše blížit 20 miliardám. Při kvantifikaci částky vycházíme ze statistických dat ÚZIS ČR.

Se současným liknavým postupem ministra zdravotnictví Jana Blatného rozhodně nesouhlasíme, neboť se obáváme, že zaměstnanci zdravotnictví dostanou odměny za 2. vlnu pandemie se stejným ostudným zpožděním jako za 1. vlnu, což si rozhodně nezaslouží. Vzhledem k předcházejícím zkušenostem žádáme, abychom byli zahrnuti do průběžného procesování odměn.

Vzhledem k složitým a stresujícím pracovním podmínkám považujeme za velmi nutné, minimálně z psychologického a motivačního hlediska, aby zaměstnancům zdravotnictví byla podána reálná informace o odměnách a aby poté byla dodržena a splněna.

Žádáme Vás, vážený pane premiére, abyste nad současnou situací ve zdravotnictví, a zvláště nad realizací odměn pro zdravotníky, převzal osobní garanci.

V úctě

za OSZSP ČR Bc. Dagmar Žitníková, v. r., předsedkyně
za LOK-SČL MUDr. Martin Engel, v. r., předseda

doucí právního a sociálního oddělení Ivana Břeňková a řídící sekce pracovníků hygienické služby Gacka Slavíková. Jednání se dále zúčastnili hlavní hygienička Jarmila Rážová a náměstek ministra zemědělství Ing. Jindřich Fialka.

* Odpoledne se formou on-line jednání setkali členové sekce sociál a zástupci sociálních služeb z jednotlivých regionů s předsedkyní OS Dagmar Žitníkovou, místopředsedkyní Janou Hnykovou a místopředsedou Lubomírem Franclem.

4. února

* Dalšího on-line jednání se zástupci MPSV o aktuální situaci v sociálních službách se zúčastnila místopředsedkyně OS Jana Hnyková.

* Vedení OS se formou on-line postupně setkala s členy krajských rad Královéhradeckého a Ústeckého kraje. Také na těchto jednáních se řešila aktuální situace v nemocnicích, v zařízeních sociálních služeb, na záchrankách, v hygienické službě a v lázeňství.

5. února

* Místopředseda OS Lubomír Franc se zúčastnil on-line jednání Komise pro posuzování nových přístrojových technologií a kapacit hrazených ze zdravotního pojištění. Jednalo se o nových kapacitách.

8. února

* Místopředseda OS Lubomír Franc se spolu se svazovými inspektory BOZP v dopoledních hodinách zúčastnil on-line semináře o BOZP pořádaného ČMKOS. Téma bylo v současné době velmi aktuální – syndrom vyhoření.

* Formou on-line se setkali členové krajské rady Libereckého kraje, a to za účasti vedení odborového svazu.

* Vedení OS a další odborní pracovníci se zúčastnili on-line členské schůze základní odborové organizace Nemocnice Tábor. Předsedkyně tábořské odborové organizace Martina Netrvalová vše zvládla naprosto skvěle.

9. února

* Předsedkyně OS Dagmar Žitníková se spolu s předsedou LOK-SČL Martinem Engelem na Ministerstvu zdravotnictví sešli s ředitelem přímo řízených organizací Ing. Janem Michálkem. Předmětem jednání byla situace v přímo řízených organizacích z pohledu zaměstnanců.

* Odpoledne se konalo jednání krajské rady Kraje Vysočina s vede-

Co všechno jsme zatím udělali pro to, abyste za extrémně namáhavou práci a úsilí obdrželi odměny?



Již začátkem roku se s premiérem Andrejem Babišem sešla předsedkyně OS Dagmar Žitníková, aby projednali situaci ve zdravotnictví. Součástí jednání byla také otázka odměn. Předsedkyně sdělila, že odbory žádají o stejné částky pro zaměstnance nemocnic jako při první vlně a navíc chtějí ocenit také zdravotníky z ambulantní sféry, a to stejnou částkou jako zdravotníky z nemocnic. Při jednání upozornila, že částka, která se objevuje v médiích (10 mld. Kč) je naprosto nedostatečná a že odbory nesouhlasí s tím, aby byly odměny pro zaměstnance nemocnic vyplacené prostřednictvím kompenzační vyhlášky = ze zdravotního pojištění.

Premiér Andrej Babiš sdělil, že s odměnami pro zdravotníky počítá, ale že je nutné kvantifikovat částky a řešit zdroje.

Předsedkyně se s premiérem dohodla, že podrobnosti odměn bude řešit s ministrem zdravotnictví Janem Blatným na jednání, které se mělo uskutečnit v úterý 13. ledna. Termín jednání s ministrem byl bohužel z aktuálních důvodů zrušen a nový termín jednání byl vzhledem k jednání Poslanecké sněmovny a aktuální epidemiologické situaci stanoven až na začátek února.

Dne 27. ledna zaslali odborový svaz a LOK-SČL společný dopis premiérovi Andreji Babišovi, který mimo jiné obsahuje žádost o zapojení odborů do jednání k odměnám a opět připomíná, že částka 10 mld. Kč je naprosto nedostatečná.

Otázku odměn předsedkyně OS znovu otevřela v bodě různé na jednání tripartity dne 1. února. Premiér sdělil, že s odměnami počítá, ale další jednání bude probíhat až v návaznosti na změny státního rozpočtu. Jednotlivé resorty mají předložit požadavky do 15. února.

Ve středu 3. února se zástupci odborů a zaměstnavatelů sešli s ministrem zdravotnictví Janem Blatným. Jednání mělo několik okruhů, převážná část se týkala mimořádných odměn a financování nemocnic.

K odměnám odbory sdělily:

- Navrhujeme, aby odměny obdrželi všichni zdravotníci, kteří pracují ve zdravotnických zařízeních, a to ve stejné částce 75 000 Kč.
- Dále navrhujeme, aby odměny ve výši 30 000 Kč, tzn. stejně, jako za první vlnu, obdrželi také nezdravotníci, kteří pracují v lůžkových zdravotnických zařízeních.
- Odměny navrhujeme financovat dvojím způsobem:
 - Pro zaměstnance lůžkových zdravotnických zařízení navrhujeme stejný způsob, tzn. dotační titul.
 - Pro ostatní zdravotníky (např. ambulance, dialýzy, mobilní hospice, dopravní zdravotní službu) navrhujeme řešit přes kompenzační vyhlášku, a to obdobně jako se řešila bonifikace pro domácí péči nebo sestry v sociálních službách. Návrh vychází ze skutečnosti, že Ministerstvo zdravotnictví by zřejmě nezvládlo procesovat dotační titul pro všechna zdravotnická zařízení, kterých je přes 30 000. Navíc se finanční zátěž rozloží mezi státní rozpočet a zdravotní pojištění.
- Objemy finančních prostředků na dotační titul budou téměř stejné, ze zdravotního pojištění předpokládáme výdaj okolo 9 mld. Kč. Celková částka by měla být dopočítána podle statistik

Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR).

Návrh odborů podpořil předseda Asociace českých a moravských nemocnic (AČMN) Eduard Sohlich.

• Vedle finančního ocenění odbory navrhly premiérovi Babišovi a ministrovi zdravotnictví Blatnému další možné benefity pro zdravotníky, které by mohly napomoci personální stabilizaci.

• Náš návrh spočívá v tom, že by zdravotníci dostali poukazy na pobyt na lázeňskou nebo rehabilitační léčbu v určité hodnotě (např. 10 000 Kč = stravování a ubytování) a na stanovenou dobu (týden). Se zdravotními pojišťovnami by se napevno dohodl balíček vhodných procedur a jejich minimální počet, který by byl hrazený ze zdravotního pojištění. Platnost poukazů by musela být minimálně dva roky, protože nevíme, jak se bude epidemiologická situace vyvíjet. Poukazy by zdravotníci využili k regeneraci těla i duše a jejich ochota dál ošetřovat pacienty a zůstat v oboru by se znásobila. Tento návrh by pomohl nejen zdravotníkům, ale také láním, které balancují na pokraji krachu.

• Mimo rehabilitační pobyty jsme opět otevřeli otázku výsluh a zvýšení počtu personálu. Dopis pro premiéra najdete zde v Bulletinu a je také na webových stránkách odborového svazu.

Samostatnou kapitolou jsou odměny pro zaměstnance v sociálních službách, o kterých jednáme s Ministerstvem práce a sociálních věcí. Také zde bychom chtěli najít shodu a ocenit náročnou práci všech zaměstnanců.

Bc. Dagmar ŽITNÍKOVÁ,
zitnikova.dagmar@cmkos.cz

ním odborového svazu. Také na tomto jednání se projednávala situace v regionálním zdravotnictví a sociálních službách.

10. února

* Předsdkyně OS Dagmar Žitníková se sešla s předsedou Sdružení odborových organizací skupiny AGEL Pavlem Michnou, aby si předali informace o situaci v nemocnicích. Předsdkyně OS informovala Pavla Michnu o záměrech svazu ohledně odměn pro zaměstnance nemocnic a úprav kompenzačních vyhlášek.

* Od 13 hodin se konalo jednání s ředitelem Janem Vojvodíkem ze Zařízení sociální péče Choceň za účasti předsdkyně základní odborové organizace Ivany Smejkalové, regionální manažerky OS Ivany Burešové, předsdkyně dozorčí rady OS Soni Výtiskové, člena dozorčí rady OS Zdeňka Vohnouta a místo předsdkyně OS Jany Hnykové.

11. února

* Formou on-line jednání se konala porada zaměstnanců odborového svazu s vedením svazu.

* V odpoledních hodinách se formou on-line s vedením OS sešla krajská rada Jihomoravského kraje. Projednala se situace v kraji, včetně testování a očkování zaměstnanců ve zdravotnictví a sociálních službách.

12. února

* Místopředseda OS Lubomír Francel se zúčastnil dalšího on-line jednání Komise pro posuzování nových přístrojových technologií a kapacit hrazených ze zdravotního pojištění o nových kapacitách.

15. února

* Dopoledne se na on-line jednání sešli členové krajské rady Jihomoravského kraje s vedením OS. Vzájemně se informovali o situaci v jednotlivých nemocnicích a zařízeních sociálních služeb.

* Ve 14 hodin se konalo on-line setkání Platformy pro minimální důstojnou mzdu.

* Od 16 hodin za účasti vedení OS jednala on-line sekce pracovníků hygienické služby.

* V 18 hodin bylo zahájeno on-line jednání dozorčí rady OS za účasti vedení odborového svazu.

16. února

* Jednala výkonná rada OS, opět formou on-line.

Kolektivní vyjednávání, sociální dialog, on-line, off-line, prostě divný line s hořkým proč



Jak to bylo jednoduché, přijet na jednání, setkat se osobně s odboráři, zaměstnavatelem a jednat, sledovat výrazy souhlasu, nesouhlasu, pochopení, vzteku a občas opovržení. To jsou věci, na které vzpomínám s nostalgií. Když se podaří v současné době domluvit termín se zaměstnavatelem, když se podaří, aby se zástupci odborových organizací mohli jednání zúčastnit osobně, je to skoro zázrak. A to nemluvíme o zahalených tvářích, rozestupech a obavách, zda jsou všichni přesně v tom okamžiku covid negativní.

Trochu závidím, ale přejí kolegům a kolegyním úspěšná jednání v nemocnicích a v sociálních službách, ve kterých se domluví na nových kolektivních smlouvách, zajistí nejen nárůst platů a mezd, ale i dostatek osobních

ochranných pracovních prostředků. Těch zařízení je převaha.

Nechápu jednání, při kterých se i v době národní dohody na zvýšení základních mezd a platových tarifů nemůžeme dohodnout na uzavření kolektivních smluv nebo do-

datků ke kolektivním smlouvám. Jednání jsou přerušena, počítá se, přemýšlí, jak ty finance na zvýšení základních mezd nedat. Proč? Proč v této době? Protože se neví, co bude dál? Protože předchozí management nevytvořil rezervu?

Osobně se obávám, že pokud se nenavýší mzdy a platy podle národních dohod, zaměstnanci si to budou pamatovat. A až tahle doba skončí, řeknou si: proč bych měl pokračovat tam, kde si mě v té nejhorší době nevážili?

Ing. Ivana BŘENKOVÁ,
vedoucí právního a sociálního oddělení OS,
brenkova.ivana@cmkos.cz

Proč jsme podpořili návrh na prodloužení nouzového stavu?

Odbory denně řeší mnoho problematických situací. Obrací se na nás jak členové, tak zaměstnanci ze zdravotnictví a sociálních služeb. Za období pandemie COVID-19 jsme vyslechli tisíce příběhů a prosb o pomoc. V počátcích volali zoufalí zdravotníci a pracovníci ze sociálních služeb, že jim chybí základní ochranné prostředky. Následně jsme řešili schopnost, či vlastně neschopnost nakažených zdravotníků a také pracovníků v sociálních službách vykonávat práci.

Vysoké nároky a nedostatek ochrany zaměstnanců jsme z první vlny epidemie dokázali přetavit do zasloužených mimořádných odměn. A co druhá, nebo vlastně už třetí vlna? O odměny usilujeme, ale o tom je článek na předcházející straně Bulletinu.

Sociální služby a zdravotnictví si procházejí něčím, co si zaměstnanci nikdy nedokázali ani představit. Péče o nejzranitelnější skupiny v sociálních zařízeních, obavy o zdraví a životy klientů, nepřijemné testování, chybějící a nemocní spolupracovníci, to vše musí zaměstnanci v sociálkách zvládat.

A nemocnice? Situace je zoufalá. Na denním programu je přesouvání pacientů z místa na místo, řeší se, jak oddělit pacienty s koronavirem od ostatních. Vytváření nových covidových jednotek, boj o každého pacienta a na JIPkách a ARO stále přítomná smrt. To je denní chleba zdravotníků. Frustrace a beznaděj na straně jedné, ale na straně druhé pocit odpovědnosti, který převažuje a vede k postoji – nesmíme to vzdát.

Na psychiku těch, kteří denně s koronavirem v první linii bojují, určitě negativně dopadají postoje části společnosti, která popírá závažnost situace. V minulých dnech

hrozilo, že ve společnosti převáží názor, že se vlastně nic tak závažného neděje. V zájmu ochrany našich členů a v zájmu ochrany pacientů jsme se jako odboráři aktivně postavili proti názoru části politického spektra a také části společnosti.

Podpořili jsme návrh na prodloužení nouzového stavu. Proč?

• Nechtěli jsme, aby přetížené nemocnice nezvládly péči o potřebné pacienty.

• Nechtěli jsme, aby frustrace, psychické a fyzické vyčerpání a nemožnost vykonávat zdravotnické povolání podle nejlepšího svědomí vyhnala další zodpovědné zdravotníky z nemocnic.

• Nechtěli jsme, aby přepracování hygienici znovu během několika hodin vytvářeli desítky rozhodnutí a aby byli v presu, že na něco zapomněli.

• Nechtěli jsme, aby skončila ochrana nejzranitelnějších – seniorů.

Nouzový stav a jednotlivá opatření nejsou příjemná nikomu z nás. Všichni bychom se chtěli na-dechnout a žít. Každá mince má ovšem dvě strany.

• Nekontrolované rozvolnění, konec některých mimořádných opatření a jiný postup v krajích by zcela jistě zhoršil epidemiologickou situaci.

• Navíc tu máme nové a nakažlivější formy viru.

V zájmu ochrany pacientů a v zájmu ochrany zdravotníků a dalších zaměstnanců jsme vyzvali politické strany k prodloužení nouzového stavu a ke shodě. Opozice bohužel nereagovala, naopak nouzový stav nepodpořila. Důsledky jejího rozhodnutí nechceme ani domýšlet.

Za odbory jsme velmi rádi, že se našla cesta a že se k návrhu koalice zodpovědně postavili hejtmani, kterým patří velké poděkování.

Všem, kteří nevěří, jak situace vypadá, říkáme: „Běžte pomoci v nemocnicích jako dobrovolníci“.

A světýlko na konci tunelu? Za sebe říkám jednoznačně – očkování. Není to empirické, ale naprosto pragmatické a také podložené daty. Odborový svaz denně dostává informace o nakažených zdravotnících z Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR). Na datech je zřetelně vidět, že očkování nese plody. Počty nakažených zdravotníků klesají.

A poslední vsuvka: Vedle poděkování všem zaměstnancům z našich resortů patří velké poděkování také panu prof. Ladislavu Duškovi a jeho kolektivu právě z ÚZIS. Je jedno, zda je pondělí, pátek, nebo neděle. Data běží a tým pracuje. Jejich práce není viditelná, ale je nezastupitelná. Bez nich bychom byli někde úplně jinde.

Děkujeme, vážené kolegyně a kolegové, vám všem.

Bc. Dagmar ŽITNÍKOVÁ,
zitnikova.dagmar@cmkos.cz



SPOLEČNÁ VÝZVA

**Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR
Lékařského odborového klubu – Svazu českých lékařů**



VLÁDĚ, POSLANCŮM A POLITICKÝM STRANÁM

Zastavte další zbytečné umírání lidí!

Ihned přestaňte zneužívat současnou pandemii ke svému politikaření, vzájemnému vydírání a napadání!

Ihned přestaňte kvůli svým sobeckým politickým zájmům hrát ruskou ruletu s našimi životy!

▼ Vezměte vážně hrozbu nových ještě více nakažlivých mutací koronaviru a nezahrávejte si s nezodpovědnými nápady na rozvolňování opatření, prodlužte nouzový stav.

▼ Neprodleně rozhodněte o ekonomické podpoře, která by zbavila lidi existenčních obav z nahlášení rizikových kontaktů a následné karantény. Jedině tak lze omezit šíření koronaviru.

▼ Postarejte se o takové kompenzace, aby zoufalá ekonomická situace a strach z příštích dní nevyháněly lidi na velice rizikové demonstrace do ulic.

▼ Zveřejněte informace o skutečné situaci v nemocnicích, nejen počty aktuálně nemocných s COVID-19, ale i těch, kteří po 20 dnech od pozitivního testu v oficiálních statistikách nefigurují, přestože dál zůstávají ve vážném stavu v nemocniční péči, často dlouhodobě.

▼ Zveřejněte konkrétní a pravdivé informace o přetížení zdravotnického personálu, o dramaticky zvýšených počtech pacientů a neúnosném množství odpracovaných směn.

▼ Přestaňte šířit chaos, výhrůžky a zpochybňování závažnosti současné situace.

▼ Ukončete mediální hry, informujte jasně a pravdivě veřejnost a v zájmu záchrany životů společně požádejte občany o solidaritu a dodržování nezbytných, byť nepříjemných opatření.

SPOLUOBČANŮM A ŠIROKÉ VEŘEJNOSTI

▲ Překonejte, prosím, své znechucení a zklamání z neoblíbených politiků, z dosavadních zmatků i některých absurdit. Neuchylujte se kvůli tomu ke konspiračním teoriím či k občanské neposlušnosti projevované nedodržováním opatření proti šíření koronaviru.

▲ Věřte, prosím, zdravotníkům, kteří se starají o pacienty s covidem, že situace je velmi vážná, že i přes veškerou péči mnoho lidí rychle a neodvratně umírá. Že neumírají jen lidé velmi staří a velmi nemocní, ale i ti, kteří by jinak před sebou měli mnoho let hezkého života.

▲ Věřte, že už je často pozdě, když pacienti v prudce se zhoršujícím stavu pláčí a litují toho, že dříve nevěřili závažnosti této nemoci a nechovali se zodpovědně. Nechtějte to také zažít!

▲ Věřte, prosím, zdravotníkům, kteří vás žádají o solidaritu, ohleduplnost a zodpovědnost vůči sobě i vůči ostatním lidem, protože COVID-19 je zákeřná a smrtící nemoc.

▲ Věřte, prosím, zdravotníkům, že situace ve většině nemocnic je už nyní kritická, neriskujte, nechtějte se tam ocitnout nebo tam svou nezodpovědností poslat své nejbližší.

V Praze 8. února 2021

Neohrožujte životy pacientů, prodlužte nouzový stav!

Výzvu zdravotnických a lékařských odborů podpořily i nemocnice a obě odborové centrály

Pondělní společnou výzvu Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR a Lékařského odborového klubu – Svazu českých lékařů politikům a veřejnosti (viz strana 7 tohoto Bulletinu – poznámka redakce) podpořily Asociace českých a moravských nemocnic (AČMN), Českomoravská konfederace odborových svazů (ČMKOS) a Asociace samostatných odborů ČR (ASO).

Odborový svaz a odborový klub zastupují všechny profese pracující v nemocnicích a na zá-

chrankách v tzv. první linii a jejich naléhavá výzva vychází z konkrétních situací těchto pracovišť a jejich vyčerpaných zaměstnanců. Požaduje, aby politici přestali zneužívat situaci k prosazení svých sobeckých zájmů, vzali vážně nebezpečí nových silně nakažlivých mutací koronaviru a aby prodloužili nouzový stav. Spoluobčany žádá o dodržování přijatých opatření.

Asociace českých a moravských nemocnic sdružuje 125 nemocnic a dalších zdravotnic-

kých zařízení, jde o nemocnice krajů, měst i soukromých majitelů. Asociace nejen podpořila výzvu odborů, ale zároveň ve svém prohlášení varuje před okamžitým ukončením nouzového stavu.

ČMKOS zastupuje 31 odborových svazů ze všech resortů, počínaje průmyslovými (KOVO, Stavba), přes všechny druhy služeb a až po odbory v kultuře (například Hereckou asociaci). ASO ČR sdružuje 15 odborových svazů a organizací. Některé odbo-

rové svazy výzvu zdravotnických a lékařských odborů nejen podpořily a šířily, ale rovněž se samy obrátily na politiky s požadavkem na její vyslyšení, například Odborový svaz pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu či Odborový svaz státních orgánů a organizací, který dodává, že „výzva není jenom o situaci ve zdravotnictví, ale je to o nás všech občanech, našem jednání a chování, o našem zdraví, bytí či nebytí!“

Praha 11. 2. 2021

Dopis předsedkyně Žitníkové premiérovi Babišovi s návrhem benefitů pro zdravotníky

V Praze dne 1. února 2021

Vážený pane premiére,

na základě našeho rozhovoru a současné personální situace ve zdravotnictví Vám zasílám návrh, který by mohl pomoci přetíženým, frustrovaným a unaveným zdravotníkům a na druhé straně by se mohl stát významnou pomocí pro české lázeňství, které se potýká s obrovskými finančními problémy.

Návrh byl součástí podnětů odborového svazu, který jsem dne 29. 5. 2018 zaslala Pracovní skupině Ministerstva zdravotnictví k personální stabilizaci a panu ministrovi Adamu Vojtěchovi. Návrhy bohužel nebyly ani projednané. V celkovém kontextu návrhů se jednalo se o návrhy na systémové změny v odměňování, návrhy na vytvoření dalších benefitů, které by mohly stabilizovat zdravotnické pracovníky, a návrhy na finance pro zaměstnavatele na zvýšení počtu zaměstnanců zdravotnických pracovníků v nemocnicích prostřednictvím speciálního programu v prvním roce realizovaného přes úřady práce. Část návrhů byla dokonce zpracována v legislativní podobě – např. níže uvedený návrh na lázeňskou nebo rehabilitační péči pro úpravu do zákoníku práce.

Návrh na lázeňskou nebo rehabilitační péči

1) Zdravotnický pracovník, který vykonává povolání podle zvláštního zákona v rámci lůžkových zdravotnických zařízení alespoň 10 let, má nárok na lázeňskou nebo rehabilitační péči k upevnění tělesného a duševního zdraví v délce 14 dnů v kalendářním roce.

2) Ozdravný pobyt organizuje a náklady s ním spojené hradí příslušný zaměstnavatel.

3) Zdravotnickému pracovníkovi, který nemohl ozdravný pobyt v kalendářním roce nastoupit pro překážky na jeho straně, nárok na ozdravný pobyt zaniká. Nemohl-li zdravotnický pracovník nastoupit ozdravný pobyt pro překážky na straně zaměstnavatele, určí mu zaměstnavatel nástup na ozdravný pobyt v následujícím kalendářním roce.

V současné situaci je ale třeba reagovat rychle, úprava legislativy je zdlouhavá. Smyslem je ukázat přetíženým zdravotníkům světýlko na konci tunelu. Jsem přesvědčena, že lidé, kteří měsíčně odpracují např. 25 dvanáctihodinových směn, kteří okolo sebe přes všechnu svoji námahu a obětavost denně vidí umírat vysoké počty nemocných, potřebují načerpat nové síly, aby byli schopni dál poskytovat zdravotní péči.

Náš současný návrh spočívá v řešení, které je obdobné, jako byly vouchery pro veřejnost. Zdravotníci by dostali poukazy na pobyt na lázeňskou nebo rehabilitační léčbu v určité hodnotě (např. 10 000 Kč = stravování a ubytování) a na stanovenou dobu (týden). Se zdravotními pojišťovnami by se napevno dohodl balíček vhodných procedur a jejich minimální počet, který by byl hrazený ze zdravotního pojištění. Platnost poukazů by musela být minimálně dva roky, protože nevíme, jak se bude epidemiologická situace vyvíjet. Poukazy by zdravotníci využili k regeneraci těla i duše a jejich ochota dál ošetřovat pacienty a zůstat v oboru by se znásobila.

Pro další inspiraci do budoucna zasílám ještě návrh na výsluhový příspěvek:

1) Zdravotnický pracovník, který vykonával povolání podle zvláštního zákona v rámci lůžkových zdravotnických zařízení a na zdravotnické záchranné službě alespoň 15 let a dosáhl věku 50 let, má nárok na výsluhový příspěvek ke svému platu/mzdě.

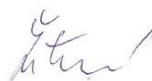
2) Výsluhový příspěvek činí za 15 let nepřetržitého trvání pracovního poměru v rámci lůžkových zdravotnických zařízení a na zdravotnické záchranné službě 10 % průměrného měsíčního výdělku za předcházející rok. Výměra výsluhového příspěvku se zvyšuje za každý další ukončený rok takového pracovního poměru o 2 %. Výměra výsluhového příspěvku může činit nejvýše 50 % průměrného měsíčního výdělku.

3) Výsluhový příspěvek se vyplácí měsíčně jako příplatek k platu, nebo mzdě.

A jako poslední zasílám podnět na využití nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti – zřízení Společensky účelných pracovních míst – vyhrazené podle § 113, zákona č. 435/2014 Sb., o zaměstnanosti.

Minulým ministrem zdravotnictví jsme opakovaně navrhovali využití nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti jako možnosti pro získání finančních prostředků na zřízení nových pracovních míst zvláště pro nižší zdravotnický personál (ošetřovatelky a sanitáři). První rok by byla možnost financovat mzdy a platy přes úřady práce a dále přes bonifikace v úhradové vyhlášce. Doplnění nižšího zdravotnického personálu a „odbřemenění“ všeobecných sester o méně odborné výkony by bylo velmi pozitivním posunem v rámci zlepšení ošetřovatelského procesu a jeho aplikace.

V úctě



Tripartita jednala o mimořádném příspěvku zaměstnanci při nařízené karanténě

Dne 1. února se uskutečnila další mimořádná Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR, a to opět s jedním předloženým bodem, kterým byl návrh zákona o mimořádném příspěvku zaměstnanci při nařízené karanténě a o změně občanského soudního řádu. Jednání řídil premiér Andrej Babiš a informace k návrhu podala ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová.

Cílem navrhovaného kompenzačního bonusu pro zaměstnance v karanténě je zvýšení motivace k zodpovědnému chování, testování a trasování potenciálně rizikových kontaktů. MPSV předkládá tři varianty možného řešení. První varianta předpokládá vyplácení příspěvku ve výši 250 Kč po dobu deseti dnů, druhá varianta zvýšení nemocenské na 90 % vyměřovacího základu a třetí příspěvek ve výši 500 Kč po dobu deseti dnů s tím, že výše součtu náhrady mzdy a vyplaceného příspěvku by nesměla přesáhnout průměrnou mzdu zaměstnance.

Vystoupení ministryně na výzvu premiéra doplnil člen Národní ekonomické rady vlády Daniel Prokop, který připomněl, že v ČR je jeden z nejnižších poměrů náhrady mzdy v nemoci k průměrné mzdě v rámci OECD. Realizovaným průzkumem bylo zjištěno, že finanční motivace zvyšuje ochotu nechat se testovat a podílet se na trasování z 33 % při současném stavu až na 47 % při příspěvku ve výši 500 Kč za den karantény. Proto podpořil přijetí

druhé nebo třetí varianty představené ministryní práce a sociálních věcí.

Pro odbory naprosto nepochopitelně vystoupili zaměstnavatelé, kteří v prvním kole diskuzí návrh odmítli ve všech variantách.

Zaměstnavatelé sdělili, že ze strany podnikatelů dochází k pravidelnému testování zaměstnanců i k využívání práce z domova, stát by se proto měl soustředit hlavně na dodržování již nastavených opatření a nepřenášet na zaměstnavatele další nové povinnosti. Zaměstnavatelé také požádali o úpravu systému odečtů testů, které realizují ve svých podnicích. Aktuálně nastavený systém je pro mnoho podnikatelů nevyužitelný, protože mají nízké příjmy a testy si nemohou z nákladů odepsat.

Hospodářská komora podpořila stanovisko prezentované zaměstnavateli s tím, že zavedení motivujícího příspěvku by vedlo k jeho zneužívání a opakovanému potvrzování karantény. Připomněla rovněž etický problém, kdy by lidé nakažení nemocí COVID-19 dostávali vyšší příspěvky než lidé

s jinými, mnohdy závažnějšími diagnózami.

MPSV reagovalo, že se jedná alespoň o dílčí opatření ke zvýšení pozitivní motivace lidí.

Premiér Babiš doplnil, že nosnou myšlenkou předloženého návrhu je snaha o řešení strachu lidí ze ztráty příjmu v případě pozitivního výsledku testu.

Odbory sdělily, že za neochotou lidí nechat se testovat stojí především obavy ze ztráty příjmu při nařízení karantény. Nejlepším řešením je zvýšení nemocenské na omezenou dobu cca do června letošního roku s možností prodloužení v závislosti na vývoji situace. Tímto řešením se nezvýší administrativa, zvýšená nemocenská by se však měla vztahovat na všechny nemoci bez rozdílu. Náklady na takové řešení lze odhadnout na zhruba 500 mil. Kč s tím, že všechny náklady s tím spojené by měly být zaměstnavatelům kompenzovány. Zvýšením nemocenské a větší ochotou lidí být v karanténě by se pak při snížení tempa šíření epidemie a poklesu nemocnosti paradoxně mohlo dosáhnout i snížení nákladů.

Předsdkyně OS Dagmar Žitníková připomněla, že cílem opatření je zabránit dalšímu šíření epidemie. Zdravotnický systém je už nyní přehlcen, nemocnice



zvládají s vypětím všech sil. Nové mutace viru jsou daleko nakažlivější, a proto je motivace, aby nakažení zůstali doma a nešířili onemocnění, zásadní. Upozornila, že v nemocnicích se dnes ve vážném stavu léčí pacienti nižších ročníků a že zhoršené průběhy onemocnění jsou už běžné u lidí, kteří nemají žádné těžké choroby.

Navýšení nemocenské je logické a má racionální základ. Všechny strany se následně shodly, že budou pokračovat v zahájené diskusi s cílem nalézt shodu do konce týdne.

Mistopředseda vlády, ministr průmyslu a obchodu a ministr dopravy Karel Havlíček slíbil podnikatelům, že se sejdou na jednání k nastavení úhrad za provedené testy v podnicích.

V bodě různé vystoupila předsdkyně OS Dagmar Žitníková s návrhem zařadit na příští jednání pléna situaci ve zdravotnictví a otázku odměn a benefitů.

Premiér Andrej Babiš sdělil, že s odměnami počítá a že jednání proběhne v návaznosti na úpravy státního rozpočtu a výsledky hospodaření zdravotnických zařízení.

Bc. Dagmar ŽITNÍKOVÁ,
zitnikova.dagmar@cmkos.cz

Lednová mimořádná tripartita jednala o dostavbě Jaderné elektrárny Dukovany

Dne 27. ledna se uskutečnila mimořádná Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR (tripartity), jejímž obsahem bylo projednání přípravy výběru dodavatele dostavby Jaderné elektrárny Dukovany se sociálními partnery. Úvodem jednání premiér Andrej Babiš zdůraznil, že ke stejnému tématu se téhož dne uskuteční rovněž jednání se zástupci všech stran zastoupených v Poslanecké sněmovně. Premiér sdělil, že žádá sociální partnery o jejich stanovisko zejména k počtu účastníků výběrového řízení a také o názor na případné vyřazení některých zájemců ještě před započítáním řízení.

Jako první vystoupila strana zaměstnavatelů, která předložila stanovisko totožné se stanoviskem Hospodářské komory. Zaměstnavatelé požadují, aby vzhledem k rostoucímu významu jaderné energie jako bezemisního energetického zdroje vláda nespomalovala nastavený proces výběrového řízení a určitě by neměla vyřazovat případné zájemce ještě před jeho započítáním. Opačný postup by vzhledem k pravidlům konkurence vedl k navýšení nabídkové ceny, a tím pádem k omezení porovna-

telnosti jednotlivých nabídek. Zaměstnavatelé také sdělili, že ruské palivo odpovídá všem mezinárodním standardům, není nutné nikoho z účastníků předem vyřazovat. Cílem soutěže je získat co nejnižší nabídkovou cenu.

Hospodářská komora připomněla, že vzhledem k provázanosti světového obchodu a relativně nízké konkurenci v uvedené oblasti by se i při vyřazení Číny a Ruska v této fázi řízení firmy z těchto zemí celého procesu účastnily na pozici subdodavatelů. Na námitky

bezpečnostního rázu je přitom možné reagovat až při vyhodnocení celého řízení. Ideologie by neměla zvítězit nad ekonomickými aspekty.

Za odbory bylo připomenuto, že bez řešení dostavby hrozí nedostatky elektrické energie a energetická chudoba obyvatel. Vzhledem k vysoké nestabilitě tradičních bezemisních zdrojů mohou jaderné zdroje v tomto směru významně pomoci. I při použití technologie dodané Ruskem by nedošlo ke zvýšení bezpečnostních hrozeb, neboť jaderné elektrárny v ČR ruskou technologii již nyní využívají, navíc je diskutabilní možné napojování nové technologie na tu dosavadní. Klíčová je přitom i podpora pro české firmy, respektive jejich zapojení jako subdodavatelů. Odbory jsou pro zapojení všech pěti zájemců do výběrového řízení a jeho pokračování dle časového

harmonogramu s féroovým zhodnocením obdržených nabídek.

Závěr jednání:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR konstatuje, že vládní strana i zástupci sociálních partnerů dosáhli shody ohledně nutnosti výstavby nových jaderných zdrojů v ČR.

Sociální partneři podporují urychlené zahájení výběrového řízení na dodavatele výstavby nového jaderného zdroje v Dukovanech s tím, že toto řízení není možné před jeho zahájením omezovat na základě bezpečnostních kritérií, jež mohou být vyhodnocena až v rámci hodnocení předložených nabídek. Jen takový postup zajistí dosažení co nejnižších nabídkových cen a co nejširší zapojení českých firem na pozici subdodavatelů.

Bc. Dagmar ŽITNÍKOVÁ,
zitnikova.dagmar@cmkos.cz

Náhrada mzdy nebo platu při testování a očkování na COVID-19

Vážené kolegyně a kolegové, přinášíme stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí, v němž je sděleno, že pokud se zaměstnanec účastní v pracovní době ať už testování na COVID-19, nebo očkování, tak se v obou případech jedná o překážku v práci na straně zaměstnance s právem na náhradu mzdy ve výši 100 %.

Doporučený postup zaměstnavatele při poskytování pracovního volna zaměstnanci k testování, očkování, případně k doprovodu rodinného příslušníka k očkování, v souvislosti s výskytem onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS CoV-2

I.

1. Ve všech výše uvedených případech se za splnění podmínek stanovených právním předpisem jedná o **omluvenou nepřítomnost zaměstnance v práci, a to** bez ohledu na to, zda se zaměstnanec podrobil testování nebo očkování dobrovolně nebo v souvislosti s výkonem práce.
2. Podle právního názoru ministerstva lze situaci, kdy se zaměstnanec podrobí provedení antigenního nebo PCR testu nebo očkování, posoudit jako **ošetření podle bodu 1 přílohy k nařízení vlády č. 590/2006 Sb.**, kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci (dále jen „nařízení vlády“). Rovněž také doprovod jiné osoby k provedení očkování, je-li nezbytný, **lze podřadit pod bod 8 téže přílohy** k nařízení vlády.
3. V případě, že se zaměstnanec podrobil **očkování v souvislosti s výkonem práce**, lze v této situaci postupovat **podle bodu 2 přílohy** k nařízení vlády.
4. Situace uvedené v bodech II. až IV. tohoto doporučení představují **jiné důležité osobní překážky v práci** podle § 199 odst. 1 a 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“).
5. Zaměstnanci přísluší po dobu těchto překážek v práci **pracovní volno, popřípadě pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu** za podmínek uvedených v příslušných bodech přílohy k nařízení vlády.

II.

Podrobení se antigennímu nebo PCR testu ke zjištění pozitivitu na COVID-19 nebo očkování proti onemocnění COVID-19

Podle bodu 1 přílohy k nařízení vlády:

a) Pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu se poskytne na nezbytně nutnou dobu, bylo-li vyšetření nebo **ošetření** provedeno ve zdravotnickém zařízení, které je ve smluvním vztahu ke zdravotní pojišťovně, kterou si zaměstnanec zvolil, a které je nejbližší bydliště nebo pracoviště zaměstnance a je schopné potřebnou zdravotní péči poskytnout (dále jen "nejbližší zdravotnické zařízení"), pokud vyšetření nebo **ošetření** neby-

lo možné provést mimo pracovní dobu.

b) Bylo-li vyšetření nebo ošetření provedeno v jiném než nejbližším zdravotnickém zařízení, poskytne se pracovní volno na nezbytně nutnou dobu; náhrada mzdy nebo platu však přísluší nejvýše za dobu podle písmene a).

III.

Očkování zaměstnance proti COVID-19 v souvislosti s výkonem práce

Podle bodu 2 přílohy k nařízení vlády:

Pracovní volno na nezbytně nutnou dobu se poskytne zaměstnanci, který se podrobil pracovnílékařské prohlídce, vyšetření nebo **očkování** souvisejícím s výkonem práce v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy nebo rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví.

Podle § 103 odst. 1 písm. e) zákoníku práce:

Zaměstnavatel je v tomto případě povinen nahradit zaměstnanci případnou ztrátu na výdělku, a to ve výši jeho průměrného výdělku.

IV.

Doprovod k provedení očkování proti onemocnění COVID-19

Podle bodu 8 písm. a) přílohy k nařízení vlády:

Pracovní volno k doprovodu rodinného příslušníka do zdravotnického zařízení k vyšetření nebo **ošetření** při náhlém onemocnění nebo úrazu a k předem stanovenému vyšetření, ošetření nebo léčení se poskytne jen jednomu z rodinných příslušníků na nezbytně nutnou dobu, nejvýše však na 1 den, byl-li doprovod nezbytný a uvedené úkony nebylo možno provést mimo pracovní dobu

1. s náhradou mzdy nebo platu, jde-li o doprovod manžela, druhu nebo dítěte, jakož i rodiče a prarodiče zaměstnance nebo jeho manžela; má-li zaměstnanec nárok na ošetrovné z nemocenského pojištění, nepřísluší mu náhrada mzdy nebo platu,

2. bez náhrady mzdy nebo platu, jde-li o ostatní rodinné příslušníky.

Pro účely tohoto bodu se rodinnými příslušníky rozumí fyzické osoby uvedené v bodě 7 přílohy k nařízení vlády.

V.

Povinnosti zaměstnance v souvislosti s překážkou v práci

Zaměstnanec má v souvislosti s překážkami v práci na jeho straně povinnosti vůči zaměstnavateli stanovené v § 206 odst. 1 a 2 zákoníku práce. Je-li překážka v práci zaměstnanci předem známa, musí včas požádat zaměstnavatele o poskytnutí pracovního volna. Jinak je zaměstnanec povinen uvědomit zaměstnavatele o překážce a o předpokládané době jejího trvání bez zbytečného průtahy.

Překážku v práci je zaměstnanec povinen prokázat zaměstnavateli. Ke splnění povinnosti podle věty první jsou právnícké a fyzické osoby povinny poskytnout zaměstnanci potřebnou součinnost.

Nová regionální manažerka OS a inspektorka BOZP

Od 1. února nastoupila jako regionální manažerka odborového svazu a inspektorka BOZP pro Kraj Vysočina a pro Jihomoravský kraj paní Jana Woffová. Je osobou odborně způsobilá a pracovala v sociálních službách. Současná regionální manažerka a inspektorka BOZP pro tyto kraje Květoslava Boháčková chce skončit a odejít do důchodu v dubnu, do té doby novou kolegyni zaučí.



První jednání sekce sociál v roce 2021



Ve středu 3. února 2021 se od 16.30 hodin konalo rozšířené jednání sekce sociál. Pozvánka byla rozeslána i dalším členům působícím v sociálních službách, aby jim mohly být předány aktuální informace. Kromě členů sekce se tak k jednání připojili kolegové a kolegyně ze sociálních služeb z Ústeckého, Královéhradeckého, Pardubického a Plzeňského kraje. Jednání jsme z důvodu pandemie COVID-19 svolali on-line.

Na program byly zařazeny aktuální informace z rezortu sociálních služeb, zvýšení platů od 1. 1. 2021, testování v sociálních službách a seznámili jsme se podrobně se strategií očkování v sociálních službách. Jednání jsme zakončili bodem různě.

V úvodu někteří účastníci poukázali na vyčerpanost, stres,

únavu i vyhoření zaměstnanců v sociálních službách. Objevují se první výpovědi a odchody zaměstnanců, jen těžko se přijímají noví pracovníci.

Místopředsdkyně OS Jana Hnyková popsala spolupráci s MPSV na pravidelných videokonferencích, uspořádaných každý týden k aktuální situaci

v sociálních službách. Seznámila s návrhem MPSV na důchodovou reformu. K novele zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb. a vyhlášky č. 505/2006 Sb. dle informací z jednání se zastupci MPSV probíhá stále legislativní proces a vypořádání rozporů v návrhu změn. V závěru aktuálních informací upozornila na změny v důchodovém systému od 1. 1. 2021.

V úvodu druhého bodu, který pojednával o zvýšení platů od 1. 1. 2021 v sociálních službách, místopředsdkyně OS shrnula vývoj zvýšení platových tarifů od 1. 1. 2021 a okomentovala dopis, který byl zaslán do všech odborových organizací s výzvou ministryně Jany Maláčové, prezidenta Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR (APSS ČR) Jiřího Horeckého a předsdkyně odborového svazu Dagmar Žitníkové k navýšení platu i pro zaměstnance v platové tabulce č. 1, a to v nenárokové složce platu v osobním ohodnocení. Zastupci MPSV tvrdí, že do financování sociálních služeb ze strany MPSV bylo zařazeno na letošní rok 83 % požadavků, což je daleko více než v předcházejících letech, zbytek musí dofinancovat kraje.

Předsdkyně Žitníková doplnila informaci o zvýšení platových tabulek v nařízení vlády č. 341/2017 Sb. Finanční prostředky na zvýšení platů jsou v dotaci na kraje účelově vyčleněné. Informovala o výši finančních prostředků, které propočítaly na navýšení APSS ČR a OSZSP ČR.

Většina přítomných informovala o navýšení platových tarifů o 10 % u zaměstnanců v tabulce č. 2. Ostatním zaměstnancům, spadajícím do tabulky č. 1, plat nebyl zvýšen a skeptický postoj ředitelů vede jen k příslibu možných čtvrtletních odměn pro tyto zaměstnance.

Mezi účastníky byli ovšem i ti, jejichž byla výzva vyslyšena a osobní ohodnocení u zaměstnanců v tabulce č. 1 bylo zvýšeno. Alespoň někde pozitivní zpráva!

Kolektivní vyjednávání v řadě zařízení není ukončené a ředitelé čekají na výši přiznané dotace zastupitelstvem kraje.

Účastníci okomentovali testování v zařízeních sociálních služeb. Pravidelně probíhá jak u zaměstnanců, tak u návštěv příbuzných a blízkých, kteří přicházejí za klienty do zařízení. Vedle běžné práce o klienty je to pořád práce navíc a všichni věří, že se situace zlepší po očkování a testování bude ukončeno.

V bodě věnovaném očkování byli všichni seznámeni s informacemi pro poskytovatele sociálních služeb, jejichž klienti a zaměstnanci jsou očkovaní v 1. fázi očkování proti onemocnění COVID-19 (fáze 1A). Většina účastníků jednání se shodla, že očkování na začátku nebylo jednoduché a bylo doprovázeno nadměrnou pracovní zátěží, když zaměstnanci museli neodkladně v zařízení vypracovat seznamy, anamnézy klientů a zaměstnanců v krátkém časovém úseku. V řadě zařízení to zvládli s vypětím sil, ale byla zařízení, která to tak rychle nestihla, a očkování se zdrželo. V některých zařízeních už zvládli obě očkování, někde se na druhé očkování teprve připravují a někde očekávají první dávku vakcíny.

Přítomní se zmínili i o osobních ochranných pracovních prostředcích. Prostředků mají všichni dostatek, pouze jedna účastnice potvrdila nedostatek, ale ten je způsoben nadměrným šetřením příkazaným ředitelem zařízení. Všichni byli upozorněni na pomoc odborového svazu v oblasti BOZP.

V bodě různě si členové sekce a ostatní účastníci vyměňovali zkušenosti s asistivními službami a jejich rozšířením v sociálních službách.

On-line schůzka sekce sociál přinesla řadu informací, které jsou důležité nejen v práci jednotlivých účastníků, ale současně pro vedení odborového svazu, které je může využít při dalších jednáních.

Všichni se těší na osobní setkání po zvládnutí pandemie COVID-19. Doufáme, že to bude brzo. Děkuji ještě jednou všem, kteří si našli čas na jednání a aktivně se zapojili do diskuse.

Mgr. Jana HNYKOVÁ,
hnykova.jana@cmkos.cz

On-line jednání krajské rady Zlínského kraje za účasti vedení OS

V úterý 26. ledna se uskutečnilo první on-line jednání krajské rady Zlínského kraje. V odpoledních hodinách se jednání zúčastnily všechny členky krajské rady a za OS předsdkyně Dagmar Žitníková, místopředsdkyně Jana Hnyková a vedoucí právního a sociálního oddělení Ivana Břeňková. Z důvodu vládních opatření nebylo možné zrealizovat běžné jednání krajské rady, zprávy mezi členy byly předávány pouze SMS, telefonáty a e-maily, a tak jsme přivítali návrh OS vidět se a slyšet alespoň touto formou.



Jednání probíhalo dle schváleného programu a bylo informacemi a dotazy nabito. Všichni ocenili vzájemná sdělení o aktuální situaci v době pandemie COVID-19 nejen mezi členy, ale i s vedením OS. Jednalo se o kolektivním vyjednávání, očkování a testování v organizacích, o COVID-19 jako nemoci z povolání, o odměňování zaměstnanců a jejich současných pracovních podmínkách.

Využití výzvy k on-line jednání

se osvědčilo jako řešení pro aktuální předávání informací v době, kdy není možné se setkat osobně. I když osobní kontakt je nenahraditelný, on-line jednání splnilo svůj účel a touto cestou patří poděkování místopředsdkyni Janě Hnykové za naplánování a koordinaci jednání krajských rad.

Mgr. Marcela HOLČÁKOVÁ,
předsdkyně zlínské krajské rady OS,
socslužbyvs.zoos@centrum.cz
Foto Jana Hnyková

Nové metody práce krajských rad odborového svazu

Pandemie COVID-19, která nás v uplynulé i současné době nemilosrdně pronásleduje, ovlivňuje naše životy, omezuje nejen pohyb, ale i setkávání odborářů. Došli jsme ve vedení odborového svazu k tomu, že zkusíme oslovit jednotlivé krajské rady a uspořádáme jednání, na kterém bychom se potkali v on-line prostoru. Abychom si předali informace, zkušenosti a navíc se vzájemně podpořili.

Na jednání výkonné rady v lednu jsem navrhla, abychom po vzoru on-line jednání s MPSV, s ČMKOS, našich porad se zaměstnanci svazu a dalších on-line jednání uspořádali setkání krajských rad ve virtuálním prostoru. Požádala jsem členy výkonné rady, kteří jsou zároveň členy krajských rad, zda by i přes enormní pracovní vytížení neoslovili další členy a neuskutečnili se námi požadované jednání.

Byla jsem mile překvapená, když po jednání výkonné rady přicházela první data k jednání.

První on-line jednání krajské rady za přítomnosti vedení odborového svazu se konalo 22. ledna v Plzeňském kraji, následovalo jednání krajské rady Zlínského kraje, Moravskoslezského kraje, Prahy, Královéhradeckého kraje, Libereckého kraje, Vysočiny, Jihomoravského a Jihočeského kraje. Čeká nás



Královéhradecká krajská rada s vedením odborového svazu jednala 4. února



Ústecká krajská rada s vedením odborového svazu jednala 4. února



Moravskoslezská krajská rada s vedením odborového svazu jednala 28. ledna



Pražská krajská rada s vedením odborového svazu jednala 2. února

jednání krajské rady Karlovarského kraje a v přípravě je jednání krajských rad Pardubického kraje, Středočeského kraje a Olomouckého kraje.

Na programu každé krajské rady jsme měli body, které obsahovaly informace jednotlivých členů krajské rady k situaci v jejich zařízení, ať nemocničním, nebo v pobytových sociálních službách, na hygienické či na zdravotnické záchranné službě. Otázky padaly k výši odměn za „covidové“ pacienty na lůžkách intenzivní péče a na standardních odděleních.

Další oblastí, kterou jsme si chtěli zmapovat, bylo množství osobních ochranných pracovních prostředků v jednotlivých nemocnicích, sociálních službách a u záchranné služby.

Členové vedení OS předali aktuální informace z resortu zdravotnictví a sociální péče a spolu se členy výkonné rady informovali o závěrech z jed-

nání výkonné rady, včetně návrhů ke konání krajských konferencí a celostátní konference v souvislosti s vývojem onemocnění COVID-19. Řešily se i nejrůznější další problémy, které trápí odboráře v terénu.

Z většiny krajských rad zaznely informace o přetížení, frustraci a velkém stresu personálu jak v nemocnicích, tak na zdravotnické záchranné službě, hygienické službě i v sociálních službách. Další sdělení se týkala průběhu očkování a následných komplikací po očkování.

Za vedení odborového svazu jsme předali členům krajských rad informace o kolektivním vyjednávání, zvýšení mezd a platů, o požadovaných odměnách ve zdravotnictví a sociálních službách. Seznámili jsme s tím, jak postupovat při uznání nemoci COVID-19 jako nemoci z povoz-

pokračování na straně 13

Nové metody práce krajských rad odborového svazu

pokračování ze strany 12

lání, při testování, očkování a placených přestávkách s tím spojených.

Předsdkyně odborového svazu Dagmar Žitníková popsala jednání s ministrem zdravotnictví Janem Blatným, premiérem Andrejem Babišem a dalšími politiky.

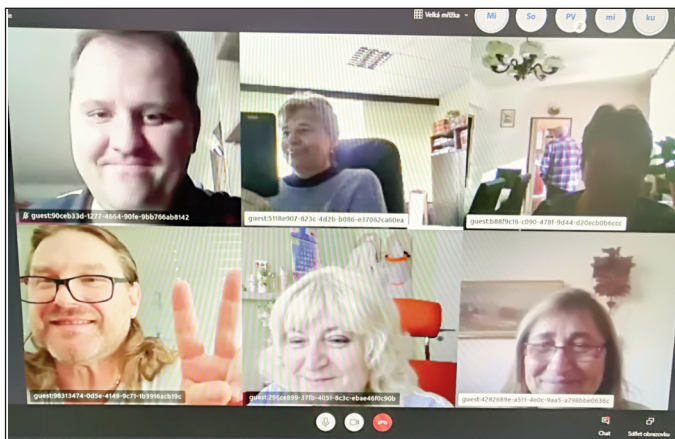
Vzájemné setkání ve virtuálním prostoru je v současné době jednou z potřebných metod, jak

spolu komunikovat a předávat si informace, které vedení odborového svazu vyhodnocuje a interpretuje dál. Zpětná vazba členů krajských rad k získaným informacím je kladně hodnocena. To byl cíl našich on-line setkání. Vyměnit si vzájemně informace, povzbudit se a hledat řešení náročných situací, které přinesla tato doba.

Metoda práce setkávání v on-line prostoru nám zůstane i po skončení tohoto těžkého období.

On-line jednání krajské rady Plzeňského kraje za účasti vedení OS

Krajská rada Plzeňského kraje poprvé testovala 22. ledna tohoto roku on-line způsob setkávání, z důvodu přetrvávající pandemické situace. Byla využita aplikace Skype, ale jsou samozřejmě použitelné i jiné veřejně dostupné programy (Google Meet, Zoom, Teams od Microsoftu apod.). Po počátečních lehkých obtížích se spojením, které jsem očekával, se spojení podařilo odladit.



Členové krajské rady se spojili s vedením OS, což bylo skvělé pro výměnu informací z centrální úrovně. Předsdkyně plzeňské krajské rady Helena Kurcová informovala o situaci v sociálních službách, o navýšení platových tabulek apod. Následovaly informace od ostatních členů krajské rady. Krajská rada se stále snaží uskutečnit schůzku s novou hejtmankou Plzeňského kraje doc. PaedDr. Ilonou Mauritzovou, Ph.D., (ODS), čemuž ovšem brání přetrvávající pandemická situace.

Byla probírána situace v nemocnicích v Plzeňském kraji. Jak se po jednání krajské rady potvrdilo, dojde ve valné většině (přestože i v tomto existují určité rozdíly) nemocničních zařízení zřizovaných Plzeňským kra-

jem k navýšení mezd o 10 % z platových tabulek platných ve státní sféře, což je jistě pozitivní zpráva. Všichni zaměstnanci nemocničních zařízení si toto zlepšení jejich odměňování zaslouží, neboť situace v nemocnicích není vůbec lehká a pro mnohé z nich je tento dlouhodobě abnormálně zatěžující stav velice vyčerpávající.

Nastává nová doba komunikace mezi námi, ovšem přes veškerý pokrok v technologiích je přesto nejlepší osobní kontakt. Doufám a věřím, že již v dohledné době (i díky očkování) se budeme moci opět osobně setkávat.

Bc. Václav MATOUŠEK,
regionální manažer OS,
matousek.vaclav@cmkos.cz

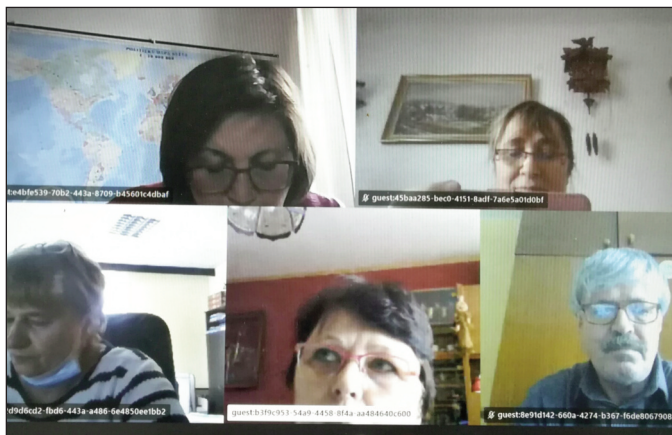
Foto Dagmar Žitníková

Věřím, že bude využívána při situacích, kdy nebude moci člen přijít a osobně se zúčastnit jednání. Jsme všichni rádi, že jsme se viděli, slyšeli a popovídali si nejen o naší práci, ale i trošičku o svém životě. Děkuji

všem, kteří si našli čas a on-line jednání krajských rad se zúčastnili. Byla to moc milá a přínosná setkání.

Mgr. Jana HNYKOVÁ,
hnykova.jana@cmkos.cz

Foto autorka



Liberecká krajská rada s vedením odborového svazu jednala 8. února

On-line jednání krajské rady Jihočeského kraje za účasti vedení OS

Dne 15. února se konalo on-line setkání krajské rady Jihočeského kraje se zástupci vedení odborového svazu. Vedení nás seznámilo s aktuální situací ohledně vyjednávání odměn ve zdravotnictví a sociálních službách a plánu krajských konferencí. Každý z členů krajské rady poté podal informace o kolektivním vyjednávání u svého zaměstnavatele, o aktuální covid situaci a průběhu očkování u zaměstnanců.

Samostatným bodem bylo téma nároku na dodatkovou dovolenou u zaměstnanců pracujících na covidových pracovištích v nemocnicích. Řešili jsme vývoj vztahů mezi vedením nemocnice a odborovou organizací v Nemocnici Tábor, a. s. Členka výkonné rady odborového svazu Světlana Ondřejková oznámila, že po 36 letech se rozhodla podat výpověď u svého zaměstnavatele, ale nadále bude pracovat v sociálních službách i v odborových strukturách.

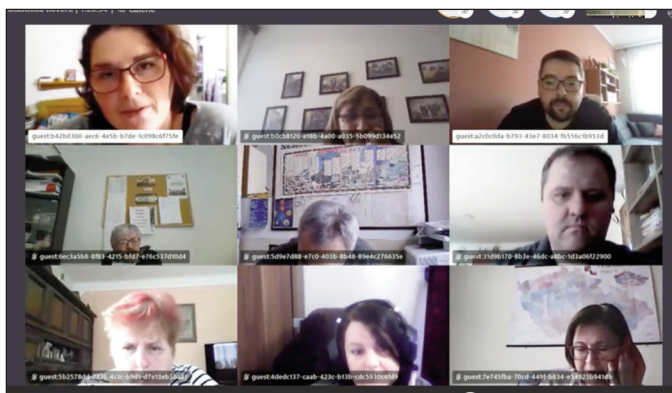
I přes některé špatné zprávy

bylo velmi příjemné vidět své kolegy a mít možnost alespoň takto si vyměnit informace a diskutovat o problémech, které nás trápí. Další klasické on-line jednání jihočeské krajské rady jsme naplánovali na 15. března.

Přeji všem pevné zdraví a mnoho sil do odborových vyjednávání.

Bc. Jan ŠUSTA,
předseda jihočeské krajské rady OS,
bocan@tiscali.cz

Foto autor



Zajišťovací fond v roce 2020



Rok se s rokem sešel a já bych vás chtěl informovat o fungování Zajišťovacího fondu odborového svazu. Do Zajišťovacího fondu přišlo v roce 2020 celkem 3806 žádostí, což je nárůst oproti roku 2019 o 907 žádostí.

Schváleno bylo celkem 3479 žádostí (nárůst o 739 žádostí oproti roku 2019) v celkové výši 3 307 188 Kč (o 1 014 808 Kč více než v roce 2019) a zamítnuto bylo 192 žádostí (o 40 více než v roce 2019). 137 žádostí je ještě v řešení. Všechny tyto údaje jsou platné ke dni 12. února 2021.

Proplaceno bylo v roce 2020 celkem 3189 žádostí (o 435 více než v roce 2019) v cel-

kové výši vyplacených darů 3 000 488 Kč, což je o 675 508 Kč více než v roce 2019. Rozdíl mezi počtem schválených a vyplacených žádostí je stejný jako v minulých letech způsoben tím, že některé žádosti vyplacené na začátku roku 2020 byly na OS doručeny již na konci roku 2019 a naproti tomu některé žádosti z konce roku 2020 byly zúčtovány až na začátku roku 2021.

Tabulka č. 1.

Zajišťovací fond v roce 2020 – přehled přijatých žádostí								
Žádosti dle darů	Počet položek	Pracovní neschopnost	OČR	Hospitalizace	Narození dítěte	Úmrtí člena	Úmrtí člena dar dítěti	Živelní pohroma
		počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet
schválené	3477	2359	462	431	211	6	3	5
zamítnuté	192	122	47	16	4	0	2	1
nezaúčtované	137	122	7	5	3	0	0	0
celkem	3806	2603	516	452	218	6	5	6

Tabulka č. 2.

Zajišťovací fond v roce 2020 – vyplacené žádosti									
období	Počet položek	Pracovní neschopnost	OČR	Hospitalizace	Narození dítěte	Úmrtí člena	Úmrtí člena dar dítěti	Živelní pohroma	Celkem
		Kč	Kč	Kč	Kč	Kč	Kč	Kč	Kč
leden	129	55 300	7000	14 600	24 000	0	0	0	100 900
únor	254	119 700	10 500	23 200	44 000	15 000	0	0	212 400
březen	138	65 100	10 500	11 000	18 000	0	0	0	104 600
duben	313	155 000	37 800	21 200	30 000	15 000	5000	0	264 000
květen	362	224 200	33 600	25 500	42 500	0	0	0	325 800
červen	449	258 300	67 200	22 400	49 500	0	0	0	397 400
červenec	251	124 200	49 700	16 900	37 500	0	0	0	228 300
srpen	207	117 000	30 800	12 000	25 000	15 000	0	0	199 800
září	255	126 900	31 500	24 500	52 500	0	5000	42 906	283 306
říjen	226	118 600	17 500	22 600	62 500	15 000	10 000	13 982	260 182
listopad	113	72 000	4200	8000	30 000	0	0	0	114 200
prosinec	492	352 800	19 600	22 200	80 000	15 000	0	20 000	509 600
celkem	3189	1 789 100	319 900	224 100	495 500	75 000	20 000	76 888	3 000 488

pokračování na straně 15

Zajišťovací fond v roce 2020

pokračování ze strany 14

Tabulka č. 3.

Zajišťovací fond v roce 2020 – schválené žádosti									
období	Počet položek	Pracovní neschopnost	OČR	Hospitalizace	Narození dítěte	Úmrtí člena	Úmrtí člena dar dítěti	Živelní pohroma	Celkem
		Kč	Kč	Kč	Kč	Kč	Kč	Kč	Kč
leden	294	137 400	13 300	26 600	54 000	15 000	0	0	246 300
únor	267	125 500	28 000	17 900	24 000	0	5000	0	200 400
březen	310	184 500	36 400	22 300	32 500	15 000	0	0	290 700
duben	254	153 000	24 500	17 200	30 000	0	0	0	224 700
květen	368	202 500	63 700	17 900	42 500	15 000	0	0	341 600
červen	357	194 400	58 800	23 200	42 500	0	0	0	318 900
červenec	258	132 300	39 200	18 400	40 000	15 000	5000	42 906	292 806
srpen	132	67 500	13 300	13 200	35 000	0	0	0	129 000
září	151	77 400	10 500	17 600	40 000	0	0	33 982	179 482
říjen	177	108 900	4200	12 700	62 500	15 000	10 000	0	213 300
listopad	335	241 200	11 900	16 700	57 500	0	0	0	327 300
prosinec	576	424 800	20 300	27 600	55 000	15 000	0	0	542 700
celkem	3479	2 049 400	324 100	231 300	515 500	90 000	20 000	76 888	3 307 188

Tabulka č. 4.

Zajišťovací fond v roce 2020 – schválené žádosti počet								
období	Počet položek	Pracovní neschopnost	OČR	Hospitalizace	Narození dítěte	Úmrtí člena	Úmrtí člena dar dítěti	Živelní pohroma
leden	294	196	19	51	27	1	0	0
únor	267	179	40	35	12	0	1	0
březen	310	205	52	39	13	1	0	0
duben	254	170	35	37	12	0	0	0
květen	368	225	91	34	17	1	0	0
červen	357	216	84	41	16	0	0	0
červenec	258	147	56	34	16	1	1	3
srpen	132	75	19	24	14	0	0	0
září	151	86	15	32	16	0	0	2
říjen	177	121	6	24	24	1	1	0
listopad	335	268	17	28	22	0	0	0
prosinec	576	472	29	52	22	1	0	0
celkem	3479	2360	463	431	211	6	3	5

Při pohledu do tabulky č. 3 a č. 4 je vidět, že na rozdíl od jara, kdy se první vlna epidemie COVID-19 přilíš na počtu přijatých žádostí oproti jiným obdobím neprojevila, v prosinci došlo

k významnému nárůstu počtu žádostí o dar při pracovní neschopnosti. Další významný nárůst počtu žádostí se začíná projevovat i v prvních měsících roku 2021, kdy docházejí žádos-

ti zvláště o dar při pracovní neschopnosti v souvislosti se zvýšenou nemocností související s epidemií COVID-19. I z těchto údajů je vidět, že zaměstnanci, ať už pracují ve zdravotnictví ne-

bo v sociálních službách, jsou na hranici svých sil, a i když se v první vlně snažili situaci s vypětím svých sil zvládnout, tak na podzim již to není možné.

pokračování na straně 16

Zajišťovací fond v roce 2020

pokračování ze strany 15

Tabulka č. 5.

Zajišťovací fond v roce 2020 – zamítnuté žádosti								
Období	Počet položek	Nedodržená lhůta 3 měs.	Nedodržená doba pro čerpání	Žadatel není členem ZF	Žadatel již v kalendářním roce čerpal	Trvání události je kratší než určuje statut ZF	Nesplněny důvody statutu	Neplnění povinností ZO (odvody, hlášenky)
leden	18	8	1	2	4	1	2	0
únor	19	7	2	0	5	0	5	0
březen	5	5	0	0	0	0	0	0
duben	0	0	0	0	0	0	0	0
květen	17	9	4	0	2	0	2	0
červen	26	19	2	1	0	4	0	0
červenec	17	3	6	0	0	5	3	0
srpen	18	9	7	0	1	0	1	0
září	24	15	4	1	2	1	1	0
říjen	12	9	0	0	0	1	2	0
listopad	10	5	1	0	1	2	1	0
prosinec	26	11	6	2	4	1	2	0
celkem	192	100	33	6	19	15	19	0

Stejně jako v předešlých několika letech jsme v roce 2020 nemuseli zamítnout ani jednu žádost z důvodu neplnění povinností odborové organizace, což svědčí o dobré práci našich funkcionářů. Bohužel ale musím konstatovat, že velká část zamítnutých žádostí se týkala toho, že žádosti neobsahovaly všechny náležitosti a nebyly doplněny ani po naší urgenci. Také se zvýšil počet žádostí zamítnutých z důvodu, že žadatel již v kalendářním roce na příslušný druh daru čerpal, a také proto, že žadatel nesplnil dobu 6 měsíců členství v Zajišťovacím fondu, což je doba potřebná dle Statutu Zajišťovacího fondu pro čerpání darů. Připomínám, že nejjednodušší způsob, jak si ověřit to, že jsou splněny všechny podmínky pro přiznání darů, je používat program TREWIS ZO, kde můžete najít jednak kompletní údaje o členství v Zajišťovacím fondu, ale i seznam žádostí o dary ze Zajišťovacího fondu a můžete

si tak ověřit, zda již člen na danou událost v kalendářním roce nečerpal.

I vzhledem k výše uvedeným skutečnostem opět uvádím nejčastější chyby, které pak způsobují, že žádosti nemohou být vyplaceny v řádném termínu. Mezi nejčastější a stále se opakující chyby patří:

- nečitelné údaje v podaných žádostech,
- špatně uvedená čísla účtu, takže se platba vrací,
- chybějící doklady potřebné ke schválení žádosti.

Znovu připomínám, že v programu TREWIS ZO je v současné době možné posílat hlášenky nejen odvodů členských příspěvků, ale i příspěvků do Zajišťovacího fondu elektronicky. Rovněž je možné zadávat u nových členů nejen datum vstupu do OS, ale i datum vstupu do Zajišťovacího fondu. Pokud tedy základní nebo místní organizace využívá možnosti programu TREWIS ZO v plném

rozsahu, nemusí již posílat žádné hlášenky v „papírové“ podobě, ale je možné vše posílat rovnou z programu TREWIS ZO. Je zde možné také sledovat, v jaké fázi zpracování je žádost o dar ze Zajišťovacího fondu a samozřejmě i před podáním žádosti provést kontrolu, zda například již člen v kalendářním roce čerpal dar na příslušnou událost (připomínám, že na každý druh

daru je možné čerpat jedenkrát v kalendářním roce). Věřím, že program začnou využívat i ty organizace, které dosud tento program nepoužívají.

Co říci závěrem? Věřím, že Zajišťovací fond našim členům pomáhá a plní zvláště v této nelehké době svůj účel, pro který byl založen.

Mgr. Lubomír FRANCL,
francel.lubomir@cmkos.cz

Pro potěšení, povzbuzení a lepší náladu

Asi jste tyto dvě nové písničky už zaznamenali, ale pokud ne, bylo by škoda se s nimi minout.

První je od Jarka Nohavici, je o koronaviru, jmenuje se Mně snad jebne 2 (první Mně snad jebne je několik let stará a věnuje se řidičům a dopravní situaci v Ostravě) a najdete ji na:

<https://www.youtube.com/watch?v=7vkjCwkFsAc&feature=youtu.be>

Autorem druhé písničky s pozoruhodným videoklipem nazvaným Hippokratova armáda je herec a hudebník Igor Orozovič a i se souvisejícími informacemi ji najdete na:

https://www.lidovky.cz/kultura/video-oda-na-rytire-v-bilych-plastich-lekarum-dekuji-ctvrtnicek-labus-ci-janzuro-va.A210215_184548_ln_kultura_rkj

Změny týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v novele zákoníku práce



Ve velké novele zákoníku práce došlo také k několika změnám v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP). Výběr z nich přinášíme v následujícím článku.

Změny v oblasti odškodňování pracovních úrazů

Jednorázová náhrada nemajetkové újmy při zvlášť závažném ublížení na zdraví zaměstnance

Zcela nově se do zákoníku práce do § 271f zavádí institut jednorázové náhrady nemajetkové újmy při zvlášť závažném ublížení na zdraví. Inspirací pro zavedení tohoto institutu byl § 2959 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Zákoník práce dosud tento druh nemajetkové újmy neupravoval, což v praxi způsobovalo nedůvodné rozdíly mezi úpravou obsaženou v zákoníku práce a úpravou obsaženou v občanském zákoníku.

Jednorázová náhrada vzniklé nemajetkové újmy při zvlášť závažném ublížení na zdraví zaměstnance přísluší jeho manželovi, partnerovi, dítěti a rodiči. Tato náhrada přísluší i dalším osobám v poměru rodinném nebo obdobném, které újmu zaměstnance pociťují jako vlastní újmu.

Případy pro aplikaci novelizovaného § 271f časem jistě vymeží judikatura Nejvyššího soudu, lze však očekávat, že se bude jednat spíše o výjimečné případy nejtěžšího zdravotního postižení zaměstnance, kdy jsou následky poškození zdraví takové, že postiženého zaměstnance v zásadě vyřazují z většiny sfér společenského uplatnění.

S touto úpravou souvisí i § 271s, který stanoví, že v případě, kdy poškozený v důsledku zvlášť závažného ublížení na zdraví zemře, soud při určení výše jednorázové náhrady nemajetkové újmy pozůstalých podle § 271i zákoníku práce zohlední již přiznanou výši jednorázové náhrady nemajetkové újmy při zvlášť závažném ublížení na zdraví zaměstnance.

Výše náhrady není v právních předpisech uvedena ani limitována.

Náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem

Novela od 1. ledna 2021 upravuje ustanovení § 271g zákoníku práce ve prospěch osob, kterým vznikly náklady s pohřbem zaměstnance po smrtelném pracovním úrazu.

Dosavadní výše částky na zříze-

ní pomníku nebo desky ve výši 20 000 Kč, která příslušela od 1. ledna 2007 tomu, kdo tyto náklady vynaložil, je nově koncipována tak, že již nebude stanovena pevnou částkou, ale nově se stanoví do výše nejméně jedenapůlnásobku průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém na tuto náhradu vznikne právo. Výše této náhrady se zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru.

Pro rok 2021 se použije Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 575/2020 Sb., o vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí roku 2020 pro účely zákoníku práce. Průměrná mzda v národním hospodářství za výše uvedené období roku 2020 činila 34 611 Kč a tato částka se tedy použije jako základ pro stanovení náhrady škody na zřízení pomníku nebo desky. Částka připadající na úhradu nákladů na zřízení pomníku nebo desky přísluší při jedenapůlnásobku průměrné mzdy v národním hospodářství do výše nejméně cca 51 000 Kč, což oproti původní právní úpravě znamená nárůst o cca 31 000 Kč.

Náhradu přiměřených nákladů spojených s pohřbem tvoří dále výdaje účtované za pohřeb, hřbitovní poplatky, výdaje na úpravu pomníku nebo desky, cestovní výlohy a jedna třetina obvyklých výdajů na smuteční ošacení osobám blízkým a jině. Ze znění § 271g odst. 1 vyplývá, že se hradí pouze náklady přiměřené. Co se však rozumí přiměřenými náklady, nelze souhrnně stanovit. Vždy bude záležet na posouzení konkrétního případu.

Náklady spojené s pohřbem se hradí stejně jako náklady spojené s léčením tomu, kdo je vynaložil. Od přiměřených nákladů spojených s pohřbem se dle § 271g odst. 1 zákoníku práce odečte pohřebné poskytnuté podle zvláštních předpisů. Nárok na pohřebné má podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, jen osoba, která vypravila pohřeb dítěti, které bylo ke dni smrti nezaopatřeným dítětem, nebo osobě, která byla ke dni

smrti rodičem nezaopatřeného dítěte, jestliže dítě nebo tato osoba měly trvalý pobyt na území ČR. Aktuální výše pohřebného, které se vyplácí jednorázově, činí 5000 Kč.

Jednorázová náhrada nemajetkové újmy pozůstalých

Další změna se týká § 271i zákoníku práce. Podle předchozí právní úpravy platilo, že jednorázové odškodnění pozůstalých přísluší pozůstalému manželovi, partnerovi a nezaopatřenému dítěti, a to každému ve výši nejméně 240 000 Kč. Jednorázové odškodnění pozůstalých příslušelo dále rodičům zemřelého zaměstnance, pokud žili se zaměstnancem ve společné domácnosti, v úhrnné výši nejméně 240 000 Kč; jednorázové odškodnění ve výši nejméně 240 000 Kč příslušelo i v případě, že se zemřelým zaměstnancem žil v domácnosti pouze jeden rodič. Novela zpřesnila používané pojmosloví tak, že místo pojmu „odškodnění“ používá pojem „náhrada nemajetkové újmy“. Nově se jednorázová náhrada nemajetkové újmy pozůstalých neváže u dětí zemřelého zaměstnance na jejich zletilost a u rodičů zemřelého na nutnost jejich žití ve společné domácnosti. Podle důvodové zprávy je důvodem skutečnost, že duševní útrapy dětí z úmrtí rodiče nelze vázat a podmiňovat jejich nezletilostí a nezaopatřeností, ale rodinným vztahem k rodiči, který je vztahem celoživotním; stejně je tomu i v případě vztahu rodičů ke svým dětem.

Nově se výše jednorázové náhrady nemajetkové újmy odvozuje od dvacetinásobku průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém právo na tuto náhradu vzniklo, s tím, že výši této průměrné mzdy vyhlásí Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR sdělením uveřejněným ve Sbírce zákonů. Pro rok 2021 se použije Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 575/2020 Sb., o vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí roku 2020 pro účely zákoníku práce. Průměrná mzda v národním hospodářství za výše uvedené období roku 2020 činila 34 611 Kč a tato částka se tedy použije jako základ pro stanovení jednorázové náhra-

dy nemajetkové újmy pozůstalých. Výše této náhrady se zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru.

Navržený dvacetinásobek odškodnění pozůstalých vycházející z průměrné mzdy v národním hospodářství nalezl svoji legislativní inspiraci v § 2959 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník a dále v postupně se ustalující a rozvíjející se judikatuře k aplikaci občanského zákoníku.

Navrženou indexací podle důvodové zprávy k novele zákoníku práce ve spojení se Sdělením Ministerstva práce a sociálních věcí o vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí roku 2020 tak dojde ke zvýšení částky z 240 000 Kč na částku cca 692 000 Kč, což je o 452 000 Kč více. Jedná se o částku minimální, kdy jednorázová náhrada může být poskytnuta i vyšší. Pokud je náhrada vyplácena oběma rodičům zemřelého zaměstnance, přísluší každému rodiči pouze polovina této částky. Výhodou takto konstruované základní částky náhrady je podle důvodové zprávy její „flexibilita v čase“ v závislosti na vývoji mezd v národním hospodářství a právní jistota, že výše průměrné mzdy bude jako závazný ukazatel vyhlášována sdělením Ministerstva práce a sociálních věcí publikovaným ve Sbírce zákonů.

Jednorázová náhrada vzniklé nemajetkové újmy nově přísluší i dalším osobám v poměru rodinném nebo obdobném, které smrt zaměstnance pociťují jako vlastní újmu, a to za podmínky, že tyto osoby vznik nemajetkové újmy v konkrétním případě prokáží. Výše náhrady pro tyto osoby bude záviset na uvážení všech konkrétních okolností každého případu a relevantních hledisek na straně poškozeného zaměstnance i jeho odpovědného zaměstnavatele tak, jak tato kritéria definovala judikatura Ústavního soudu i Nejvyššího soudu při aplikaci občanského zákoníku. Lze rovněž předpokládat, že náhrada pro tyto osoby bude nejen nižší, ale také v rámci této skupiny diferencovaná.

Moderační právo soudu

Podle § 271s zákoníku práce platí, že soud může výši odškodnění stanovenou právním předpisem (§ 271c a 271i) přiměřeně zvýšit a dále, že soud zo-

pokračování na straně 18

Změny týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v novele zákoníku práce

pokračování ze strany 17

hlední při určení výše jednorázové náhrady nemajetkové újmy pozůstalých podle § 271i přiznanou výši jednorázové náhrady nemajetkové újmy při zvlášť závažném ublížení na zdraví zaměstnance podle § 271f.

Podpora v nezaměstnanosti a náhrada podle novely

Novelou zákoníku práce byl upřesněn § 271b odst. 3, který stanoví výpočet náhrady za ztrátu na výdělek po skončení pracovní neschopnosti v případě, když za-

městnanec nepracuje a je veden v evidenci Úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání. Náhrada, která se v době nezaměstnanosti poskytuje ve výši tzv. stop výdělků, přísluší pouze po dobu zařazení do evidence uchazeče o zaměstnání. Jestliže zaměstnanec po skončení vedení v evidenci začne znovu vykonávat výdělečnou činnost, při výpočtu náhrady za ztrátu na výdělek se mu jako dosahovaný výdělek zohlední skutečný výdělek, kterého při výkonu práce dosahuje. Toto dílčí doplnění zákoníku práce tak má za cíl výslovně vyjádřit

zásadu, že při opětovném zaměstnání bývalého nezaměstnaného se bude při výpočtu náhrady za ztrátu na výdělek přihlížet jen ke skutečně dosaženému výdělku.

Nový výpočet uvedené náhrady za ztrátu na výdělek se provádí ode dne účinnosti přijaté novely zákoníku práce, tj. ode dne 30. července 2020, na rozdíl od ostatních výše uvedených náhrad.

Příspěvek státu odborovým organizacím a organizacím zaměstnavatelů

Novela zákoníku práce změnila i § 320a. Stát nově na základě do-

hody v Radě hospodářské a sociální dohody hradí příspěvek odborovým organizacím a organizacím zaměstnavatelů na a) podporu vzájemných jednání na celostátní nebo krajské úrovni, která se týká důležitých zájmů pracujících, zejména hospodářských, výrobních, pracovních, mzdových a sociálních podmínek, b) opatření v oblasti prevence rizik vzniku poškození zdraví zaměstnanců následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání.

Mgr. et Ing. Štěpánka ŘANDOVÁ,
randova.stepanka@cmkos.cz

COVID-19 jako nemoc z povolání



S ohledem na množství se dotazy k postupu při uznávání nemoci COVID-19 jako nemoci z povolání jsem se rozhodla k této problematice napsat pár stručných řádek, které tuto problematiku alespoň trochu objasní. Na úvod si zodpovíme nejčastější otázku, a sice zda je vůbec onemocnění COVID-19 uznatelné jako nemoc z povolání na pracovištích zdravotnických zařízení i v sociálních službách? ANO, onemocnění COVID-19 může být uznáno jako nemoc z povolání u zaměstnanců na pracovištích zdravotnických zařízení i v sociálních službách.

Pokud se u zaměstnance identifikuje nákaza onemocněním COVID-19, může si takový zaměstnanec po proděláním onemocnění zažádat o uznání prodělané nemoci COVID-19 jako nemoci z povolání.

Základní předpoklady pro uznání nemoci COVID-19 jako nemoci z povolání:

1. U zaměstnance musí být nemoc COVID-19 laboratorně diagnostikována, tzn. zaměstnanec musí podstoupit test s pozitivním výsledkem.

2. Zaměstnanec nahlásí u svého praktického lékaře pracovní neschopnost.

3. Zaměstnanec má klinické příznaky, které mu způsobují určitou tíži, a jsou zaznamenány ve zdravotní dokumentaci související s předmětným onemocněním.

4. Současně musí být ověřeno, že zaměstnanec byl vystaven pracovním podmínkám, u kterých nemoc COVID-19 dle současných vědeckých poznatků vzniká, musí tedy dojít k naplnění tzv. hygienických podmínek. Hygienické podmínky jsou posuzovány příslušnou krajskou hygienickou stanicí, která je oslovena prostřednictvím místně příslušného střediska pro uznávání nemoci z povolání.

Postup pro uznání nemoci COVID-19 jako nemoci z povolání je následovný:

1. Po ukončení pracovní neschopnosti zaměstnanec zažádá u svého praktického lékaře o vystavení žádosti o vyšetření pro uznání nemoci z povolání (Poukaz na vyšetření). K žádosti je možné připojit kopie zpráv ze zdravotní dokumentace související s předmětným onemocněním. Vyšetření pro uznání nemoci z povolání probíhá na místně příslušném středisku oprávněném k posuzování nemoci z povolání. Jednotlivá střediska pro posouzení nemoci z povolání jsou uvedena na stránkách Ministerstva zdravotnictví (<https://www.mzcr.cz/poskytovatele-k-uznavani-nemoci-z-povolani/>).

2. Žádost o vyšetření pro uznání nemoci z povolání může zaměstnanec doručit na adresu příslušného střediska oprávněného k posuzování nemoci z povolání jakýmkoliv prokazatelným způsobem – poštou, osobně a pod.

3. Zaměstnanec se musí následně podrobit vyšetření na příslušném středisku, čímž se zahájí proces posuzování pro uznání nemoci z povolání.

4. Po ukončení procesu posuzování, je zaměstnanci sdělen výsledek posouzení, kdy prodělaná nemoc COVID-19 bude zaměstnanci uznána, nebo neuznána jako nemoc z povolání. Posudek, kterým se uznává nemoc z povolání, je zaslán samotnému zaměstnanci, zaměstnavateli a příslušnému pracovně lékař-

skému pracovišti. Posudek, kterým se neuznává nemoc z povolání, je zaslán jen zaměstnanci. Jeho součástí je poučení o možnosti jeho přezkoumání. Uvedené posudky nejsou zpoplatněny.

5. Pokud zaměstnanci byla nemoc COVID-19 uznána jako nemoc z povolání, je nutně následně zpracovat „posudek pro odškodnění nemoci z povolání“. Posudek pro odškodnění nemoci z povolání rovněž vystaví místně příslušné středisko oprávněné k posuzování nemoci z povolání. Vypracování tohoto posudku je zpoplatněno, a to dle sazebníku jednotlivých nemocnic, kde se příslušná střediska pro uznávání nemoci z povolání nacházejí.

6. Zaměstnanci bude pojišťovnou, dle posudku pro odškodnění nemoci z povolání, vyplacena částka, na kterou má dle „posudku pro odškodnění nemoci z povolání“ nárok.

V případě, že zaměstnanci byla prodělaná nemoc COVID-19, na základě posouzení příslušným střediskem oprávněným k posuzování nemoci z povolání (viz bod 4. výše), neuznána jako nemoc z povolání, může se takový zaměstnanec proti tomuto posouzení odvolat. Pro podání odvolání je nutné, aby zaměstnanec zažádal příslušné středisko pro uznávání nemoci z povolání o vypracování „Posudku pro neuznání nemoci z povolání“. Vypracování tohoto posudku může být zpoplatněno (dle sazebníku dané nemocnice), kdy však v případě, že zaměstnanec bude se svým odvoláním úspěšný, bude poplatek za vypracování posudku pro neuznání nemoci z povolání uhrazen pojišťovnou.

Dále bych chtěla všechny zaměstnance upozornit, že podle ust. § 269 odst. 2, zákona č. 262/2006 Sb.,

zákoníku práce, v planém znění, je zaměstnavatel povinen nahradit zaměstnanci škodu nebo nemajetkovou újmu vzniklou nemocí z povolání, jestliže zaměstnanec naposledy před jejím zjištěním pracoval u zaměstnavatele za podmínek, za nichž vzniká nemoc z povolání, kterou byl postižen.

Zároveň platí že, dle § 346b odst. 2, zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, v platném znění, zaměstnavatel nesmí přenášet riziko z výkonu závislé práce na zaměstnance. Dle výše uvedeného tedy poplatek za zpracování „Posudku pro odškodnění nemoci z povolání“ (viz bod 5. výše) je povinen hradit zaměstnavatel. Tento poplatek je následně zaměstnavateli uhrazen pojišťovnou, jako vedlejší náklad vynaložený v souvislosti s posouzením nemoci z povolání.

Prosím, vezměte na vědomí, že výše nastíněné základní předpoklady a postup pro uznání nemoci COVID-19 jako nemoci z povolání je nutné posoudit u každého zaměstnance individuálně.

V případě dalších dotazů k problematice uznávání nemoci z povolání pro onemocnění COVID-19 můžete kontaktovat svazové inspektory pro BOZP, a my na vaše otázky rádi odpovíme.

Závěrem bych všem zaměstnancům zdravotnických zařízení, sociálních služeb, pracovníkům krajských hygienických stanic a zaměstnancům zdravotnické záchranné služby popřála plno sil v tomto nelehkém období a poděkovala za veškerou dosavadní práci, kterou jste pro nás občany v této covidové době udělali. Vážíme si vaší práce.

Bc. Andrea HRABČÁKOVÁ,
svazová inspektorka BOZP,
hrabcakova.andrea@cmkos.cz

Odškodnění zaměstnanců ve zdravotnictví a v sociálních službách za onemocnění nemocí z povolání COVID-19

Napsáním tohoto informačního článku o možnostech uznat onemocnění COVID-19 za nemoc z povolání a o odškodnění za takové onemocnění u zaměstnanců ve zdravotnictví a v sociálních službách jsem se rozhodl vyjádřit v rámci mého profesního působení jako advokát a soudní znalec se specializovaným zaměřením na odškodňování újem na zdraví, které utrpí zaměstnanci v souvislosti s výkonem práce, svůj obdiv, úctu a uznání všem těm zaměstnancům ve zdravotnictví a v sociálních službách, kteří stojí v oné pomyslné první linii péče o nás, které ona neviditelná potřeba dohnala až k nim s prosbou, ať je o nás řádně postaráno.

Docházejí ke mně dotazy z praxe, zda a za jakých podmínek může být onemocnění COVID-19 uznáno za nemoc z povolání, u zaměstnanců v jakých profesích k tomu může dojít a na jaké odškodnění mají postižení zdravotníci a zaměstnanci v sociálních službách právo. Zdůrazňuji, že při řešení nastolených otázek se naplno uplatňují stěžejní zásady, na kterých zákoník práce spočívá – důsledky rizika práce tíží zaměstnavatele a nikoliv zaměstnance, postiženým zaměstnancům svědčí právo na bezpečné podmínky pro výkon práce a zákonná ochrana postavení zaměstnance.

Zaměstnavatelé jsou pro případ vzniku povinnosti odškodnit újmu na zdraví zaměstnance charakteru nemoci z povolání ze zákona pojištěni u pojišťovny Kooperativa nebo u Generali Česká pojišťovna.

Článek nechce být zevrubným odborným pojednáním o této problematice, ale určitou vstupní informací, jak se mají postižení, kteří onemocněli COVID-19, chovat, jak mají jednat a jak se taková situace dotýká práv a povinností dalších subjektů.

Platný seznam nemocí z povolání onemocnění COVID-19 pokrývá

Platný seznam nemocí z povolání uvedený v nařízení vlády č. 290/1995 Sb. zahrnuje onemocnění přenosná a parazitární, pod která onemocnění COVID-19 spadá.

Podmínky pro možnost uznat COVID-19 za nemoc z povolání

Pro možnost uznat COVID-19 za nemoc z povolání musejí být splněny dvě podmínky.

• **První tzv. klinická zdravotní podmínka**, kdy musí být splněna diagnostická kritéria včetně tíže onemocnění, tedy musí se jednat

o klinicky manifestní infekční onemocnění s příslušným laboratorním nálezem. Blíže odkazují na Informaci Ministerstva zdravotnictví k uznávání onemocnění COVID-19 za nemoc z povolání ze dne 20. 11. 2020 na webu tohoto ministerstva, dále na stanoviska odborných lékařských společností Společnosti pracovního lékařství ČLS JEP ze dne 25. března 2020 a zejména na stanovisko Společnosti nemocí z povolání ČLS JEP ze dne 19. května 2020, rovněž zveřejněná na jejich webových stránkách. Pokud jde o stanovisko Společnosti nemocí z povolání ČLS JEP, zdůrazňuji, že jde o odbornou lékařskou společnost, jejímiž členy jsou lékaři, působící u poskytovatelů s povolením uznávat nemoci z povolání. Tím zdůrazňuji vysokou míru medicínské, a tím zprostředkovaně i právní relevance zejména stanoviska Společnosti nemocí z povolání ČLS JEP.

• **Druhou podmínkou je tzv. hygienická podmínka.** Ta spočívá v posouzení, zda zaměstnanec pracoval v riziku nákazy tímto infekčním onemocněním. Její posouzení spadá do kompetence krajských hygienických stanic (KHS). Ty vydávají pro poskytovatele s povolením uznávat nemoci z povolání závazná stanoviska. Nutno zdůraznit, že pro KHS není stanovena žádná pevná zákonná lhůta pro vydání závazného stanoviska. Postupy KHS při ověřování tzv. hygienické podmínky u tohoto onemocnění byly usměrněny přípisem Ministerstva zdravotnictví ze dne 24. června 2020 pro všechny KHS.

V této souvislosti neškodí znovu připomenout si právní názor Nejvyššího soudu, jak se dlouhodobě staví k tzv. hygienické podmínce – judikatura Nejvyššího

soudu. Z odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 23. května 2003 sp. zn. 21 Cdo 2308/2002 vyjímám: „Pro rozhodování o uznání nemoci z povolání není podstatné, zda posuzovaná nemoc prokazatelně vznikla při určité práci, nýbrž jen to, zda posuzovaný vykonával práci, která svým charakterem odpovídala podmínkám vzniku nemoci z povolání uvedeným v platném seznamu nemocí z povolání. Není třeba dokazovat, že práce předmětnou nemoc skutečně způsobila (a zabývat se otázkou pravděpodobnosti takové skutečnosti). Důležité je jen prokázat, že nemoc při uvedené práci vzniknout mohla (pakliže jde o práci odpovídající svým charakterem práci uvedené v seznamu nemocí z povolání).“

Zahájení šetření o podezření na existenci nemoci z povolání

Iniciovat zahájení šetření o podezření na existenci nemoci z povolání může ošetřující praktický lékař (tzv. obvodník), poskytovatel pracovnělékařských služeb pro zaměstnavatele (tzv. závodní lékař), anebo i sám postižený zaměstnanec. V případě úmrtí na COVID-19 to mohou být i osoby blízké zemřelému.

Jestliže poskytovatel s povolením uznávat nemoci z povolání na základě posouzení zdravotnické dokumentace shledá, že je splněna první tzv. klinická zdravotní podmínka, požádá o stanovisko příslušnou KHS. KHS provede šetření na místě pracoviště podle zákona č. 258/2000 Sb., ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, a podle stále platného Metodického návodu Ministerstva zdravotnictví zn. 221139/2011, Věstník Ministerstva zdravotnictví, rok 2011, částka 9.

Zdůrazňuji, že u šetření KHS na pracovišti postiženého zaměstnance má právo být přítomen i sám postižený. Podle mého názoru by obdobně na možnost být přítomen šetření KHS na pracovišti měly být upozorněny i osoby blízké po zaměstnanci, který zemřel na následky COVID-19, pokud je toto onemocnění posuzováno jako možná nemoc z povolání.

Lékařský posudek o uznání – neuznání onemocnění COVID-19 za nemoc z povolání, jeho přezkoumání

Lékařský posudek o uznání nebo i o neuznání onemocnění COVID-19 za nemoc z povolání vydává místně příslušný poskytovatel s oprávněním uznávat nemoci z povolání. Lékařský posudek se prokazatelně doručuje jak zaměstnanci, tak i zaměstnavateli. Oba dva mají právo podat návrh na jeho přezkoumání ve lhůtě 10 pracovních dnů od jeho doručení. Přezkumným orgánem je příslušný krajský úřad.

Možné nároky na odškodnění nemoci z povolání COVID-19

Ze zákoníku práce vyplývají (zejména) tyto možné dílčí nároky na odškodnění za nemoc z povolání COVID-19:

- odškodnění ušlého výdělku po dobu pracovní neschopnosti vzniklé a trvající pro toto onemocnění,

- odškodnění za náklady na léčení, bolestné a ztížení společenského uplatnění (lékařský posudek vystavuje místně příslušný poskytovatel s oprávněním uznávat nemoci z povolání),

- pokud onemocnění povede k nějakému dlouhodobějšímu či trvalému zdravotnímu poškození, které si vynutí změnu pracovního uplatnění postiženého zaměstnance, přichází v úvahu i náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti (tzv. renta).

Nemoc z povolání COVID-19 jako příčina úmrtí a její odškodnění

Sociálně-zdravotně právní ochrana podle zákoníku práce se vztahuje i na případy s nejmútnějším a nejtragičtějším následkem tohoto onemocnění, tzv. i na případy úmrtí zaměstnanců. V případě tzv. posmrtného ohlášení nemoci z povolání přichází v úvahu i dodatečné obo-
dování bolestného a ztížení společenského uplatnění a jeho poskytnutí dědicům zemřelého, jednorázové odškodnění pozůstalých (jednorázová náhrada nemajetkové újmy pozůstalých), náhrada nákladů na výživu pozůstalých.

pokračování na straně 20

Odškodnění zaměstnanců ve zdravotnictví a v sociálních službách za onemocnění nemocí z povolání COVID-19

pokračování ze strany 19

Závěrem

• Právní předpisy představované zejména zákoníkem práce, nařízením vlády o seznamu nemocí z povolání, zákonem o specifických zdravotních službách a zákonem o ochraně veřejného zdraví vytvářejí předpoklady pro to, aby, pokud se riziko práce u pracovníků

ve zdravotnictví a v sociálních službách projeví v onemocněním infekčním onemocněním COVID-19, mohlo být toto onemocnění uznáno za nemoc z povolání a řádně odškodněno podle zákoníku práce a podle prováděcích právních předpisů, navazujících na zákoník práce.

• Riziko vzniku nákladů na odškodnění nemoci z povolání

zaměstnavatele netíží, protože jsou ze zákona pojištěni, odškodnění hradí příslušná pojišťovna. Určité riziko vidím v tom, jak rychle proběhne u poskytovatelů s povolením uznávat nemoci z povolání a u s nimi spolupracujících KHS šetření k prověření podezření na existenci tohoto onemocnění jako nemoci z povolání.

Tento informační článek nechť poslouží k tomu, aby nikdo z dotčených postižených neutrpěl újmu na svých právech pro neznalost právních předpisů.

JUDr. Martin MIKYŠKA,
advokát, soudní znalec (náhrady za ztrátu na výdělků při úrazech a nemocech z povolání)

JEDNORÁZOVÉ OOPP – různé pohledy na ochrany cest dýchacích



Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., v jeho platném znění, uvádí koronavirus 2 související s těžkým akutním respiračním syndromem (SARS-CoV-2) jako biologický činitel zařazený do skupiny 3. Stále se proto vracím k základním povinnostem zaměstnavatele, kdy je povinen se věnovat při hodnocení rizik na pracovišti nejen například fyzické námaze, ale i nepodcenit nebezpečí kontaktu s biologickými činiteli. Rizika z tohoto vycházející by měl zaměstnavatel adekvátně vyhodnotit, odstranit, a pokud to není možné, tak alespoň minimalizovat.

Bohužel zatím za toto pandemické období nepřišli naši zaměstnanci s žádnou výraznou změnou nebo metodikou, které by zaměstnavatelům pomohly. Máme pár nezávazných doporučení, ale metodika pro kontrolní orgány, například krajské hygienické stanice a návazná zdravotnická zařízení, stále chybí. Vše je tedy na poznatcích z praxe a ve výsledku hlavně na výše zmíněném vyhodnocení rizik, dle §102 zákona č. 262/2006 Sb., v jeho platném znění, od osob odborně způsobilých k zajišťování úkolů v prevenci rizik podle zákona č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci).

Při své kontrolní a poradenské činnosti se poslední dobou setkávám s názorem, že jednorázové osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP) se mohou brát opakovaně, v lepším případě jen v rámci jednoho dne po obědě nebo návštěvě toalety. První, co vždy poptávám, je návod k použití daného ochranného prostředku, a následně je potřeba podívat se na danou lokalitu a její rizika. Vždy nám musí

jít o bezpečnost zaměstnanců a ochranu jejich zdraví.

Jako vzorek jednorázového OOPP pro ochranu cest dýchacích jsem měla respirátor FFP2. Výrobce uvádí, že se jedná o jednorázový prostředek, který může být použit maximálně na délku jedné směny, a není určen k opakovanému nošení a je zde i informace o tom, že se nemá čistit. Vzhledem k různým názorům jsem poptala výjma svých kolegů inspektorů BOZP dvě odborná pracoviště – Krajskou hygienickou stanici Středočeského kraje (dále KHS) a Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v v. i. (dále VÚBP) – plus výrobce.

Zde uvádím dotaz na výrobce, další byly poslány v upravené nebo v doplněné podobě: „Dobrý den, zaměstnavatel, pracuji ve zdravotnictví, mně dodává respirátory od vás. V návodu, se kterým mě seznámil, je uvedeno, že je jednorázový. Vedoucí mně ale sdělila, že si ho mohu třeba na pití a krátkou pauzu vzít opakovaně. Mohla bych poprosit o váš názor, zda ta krátká chvíle nevádí? Četla jsem, že desinfikovat se nemá. Děkuji za odpověď.“

Bára Vančurová, Beroun

Odpověď mě jako osobu způsobilou v prevenci rizik překvapila: „ano, respirátory jsou opravdu jednorázové. Pokud jde o krátkou přestávku nebo o to, napít se, tak to opravdu není

problém a tyto věci můžete bez problému udělat s tím, že si poté respirátor můžete zpět nasadit.“

Na doplňující dotaz, že jsem na covid oddělení a jak může být daná pauza, bohužel již odpověď nepřišla.

Druhou mou destinací byla KHS. Odpovědi jsem dostala rychle, ale bohužel vzhledem k tomu, že zde stále chybí jednotná metodika, tak rozdílné. „Respirátor lze opakovaně sundat a nasadit manipulací za tkanice či gumičky. Měl by se používat v řádu hodin, ne dní. Jen tak je zaručena maximální účinnost.“ To byla písemná odpověď.

Dále jsem byla jinou zaměstnankyní kontaktována telefonicky a zde jsme se již shodly na stejném, i když jen soukromém, názoru:

„Respirátor na jedno použití by měl být nošen dle návodu výrobce. Zvláště pokud jde o riziková oddělení např. covid ambulance nebo JIP, měl by být opravdu využíván jednorázově.“ Byl zde i postesk, stejně jako na jednání svazové sekce pracovníků hygienické služby, že chybějící jednotná metodika je velkou propastí v kontrolní a poradní praxi.

Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR jménem předsedkyně Dagmar Žitníkové opakovaně apeloval na ministra zdravotnictví ohledně nastavení jednotné metodiky. Bez ní je v dané problematice chaos. Ten je velkým rizikem jak pro zaměstnance ve zdravotnictví, tak i pro jejich pacienty.

Poslední e-mail byl adresován VÚBP. Odpověděl mě Ing. Jiří Tilhon, Ph.D., LL.M.

Dotaz: „Pokud přicházím do zaměstnání, kde hrozí kontakt

s covid pozitivní osobou, беру si roušku/respirátor. V návodu u respirátoru jsem se dočetla, že je jednorázový, ale v médiích bylo, že klidně mohu používat opakovaně, když si dám přes něj roušku. Když ho ale sundám, tak se mi tam mohou dostat částičky z obličeje anebo rukou. Myslím na pauzy na oběd nebo návštěvu toalety. Myslíte, že rouška přes něj pomůže?“ V podpisu uvádím svou odbornost v BOZP (OZO).

Pro vaši představu příkládám část citace e-mailu, kterou jsem pro všeobecné sumarizace zkrátila:

„... protože jste OZO, pokusím se odpovědět ze široka, abyste sama mohla argumentovat před zaměstnanci a vedoucími zaměstnanci: jedny z mnoha zkoušek (podle normy ČSN EN 149+A1 = toto označení musí být na respirátoru) jsou zkoušky - na průnik (kolik toho respirátor zachytí = podle toho se člení do tříd – např. FFP2),

- na dýchací odpory (vdechovací a vydechovací = zda se v něm vůbec dá dýchat),

- na přítomnost CO₂ v podmaskovém prostoru (zda se neotravujete vlastním vydechovaným CO₂)

Jakýkoli materiál navíc ať již vložený do respirátoru či převlečený přes respirátor zhoršuje jeho prodyšnost a možnost úniku vydechovaného CO₂ = takovéto myšlenky a návody jsou z pohledu ochrany zdraví uživatele ZCELA NEPŘIJATELNÉ!!!

- obdobně může působit ochranný štít nošený současně s respirátorem (pro nezbytnou ochranu očí je vhodnější užití brýlí).

pokračování na straně 21

JEDNORÁZOVÉ OOPP – různé pohledy na ochrany cest dýchacích

pokračování ze strany 20

(Tento bod mě velmi zaujal.)

Respirátor je výrobcem konstruován pro použití v zprašném prostředí na pracovní směnu (zpravidla 8hodinovou), výrobce definuje, zda jednorázově či opakovaně, nicméně s ohledem na používání respirátorů mimo takové prostory lze říci, že i jednorázové respirátory lze za jistých podmínek užít opakovaně

- v prostorách evidentně zamořených nákazou COVID-19 či jakoukoli jinou nákazou se užití respirátoru typu FFP2 dá akceptovat spíše výjimečně, jednorázovost spočívá ve skutečnosti, že po opuštění prostoru musí být okamžitě vyhozen k likvidaci – i kdyby byl používán v řádu minut!

- použití v běžně čistých prostorách (chodby, kanceláře, montážní haly apod., vč. obchodů a MHD) je možné opakovat, a to i nad součtový limit 8 hodin (v březnu roku 2020 naše zkušebna udělala pokus, kdy jsme vzali prošlé respirátory typu FFP3 a po osmihodinovém používání při kancelářské práci

jsme provedli základní testování – respirátory si podržely svoji kvalitu nejvyšší třídy, byť hodnoty byly trochu nižší než u certifikovaného výrobku)

- při opakovaném použití je důležitá opatrnost s ohledem na výskyt nákazy (při podezření na kontakt s virovou, bakteriální či plisňovou kontaminací respirátor již nepoužívat, při snímání na něj nesahat (snímání pouze prostřednictvím upínacího systému)

- při opakovaném použití je třeba sledovat čistotu respirátoru (jeho zahlnenost částicemi) a provlhčenost (ať již vlastním potem či klimatickými podmínkami = mokřý respirátor neposkytuje garantovanou ochranu)

a) respirátor není možné čistit (není-li doporučeno výrobcem) ani desinfikovat či sterilizovat

- zřejmě jediné účinné sterilizační médium by bylo RTG záření či ozónem

- rozhodně nedoporučuji mikrovlnku (není doloženo, že by mikrovlny vůbec něco zabily, je však doloženo, že mikrovlny nemají rády kov, který je v respirátoru jako prvek pro vytváření okolo nosu uživatele)

- UV záření nemá schopnost

prostupu vrstvou materiálu (respirátor byste musela otáčet a stejně nemáte jistotu, že jej prozáříte celý)

- jakékoli užití mokré či vlhké cesty znehodnotí respirátor

- jistou možnost poskytuje „pečení“ v troubě (v případě koronaviru musíte užít teplotu nad 120° C)

b) jestliže vycházíte s respirátorem ze „zamořeného prostoru“, není možné vyjít z takového prostoru do „čistého“, kde se vyskytují ostatní lidé (být s respirátory), neboť virovou, bakteriální a jinou nákazu vynášíte i na oděvu (!), a proto

- z prostoru vycházíte do prostoru převlékárny či do dekontaminačního prostoru

- v tomto prostoru si sundáváte obuv, oděv, rukavice (vždy tak, abyste nezamořila nezamořené části či sebe), nakonec masku (za upínací systém) = vše se odhazuje na zem do vyčleněného prostoru

- v tomto prostoru se omyjete (pozor na správné mytí rukou) a ošetříte regeneračním krémem

- teprve poté můžete vyjít ven (odložené věci ukládá do sběrné nádoby zaměstnanec oblečený, do ochranného oděvu a rukavic

a vybavený přinejmenším respirátorem a ochrannými brýlemi).“

Tato odpověď i přes svou šíři nám krásně dokresluje, že riziko covid biologických činitelů opravdu není zanedbatelné. Vždy stojí za to věnovat se ve spolupráci se zaměstnavatelem rizikům, jejich vyhledávání a hledání cest na jejich odstranění nebo alespoň minimalizaci.

Vzhledem k současné zdravotní a legislativní situaci vám za sebe mohu na závěr doporučit:

- nepodceňujte školení, praktické tréninky a návody,

- spolupracujte se zaměstnavatelem na aktualizaci dokumentace BOZP včetně rizik,

- využívejte §108 zákona č. 262/2006 Sb., v jeho platném znění, díky kterému můžete v rámci projednání rizik komunikovat se zaměstnavatelem ohledně zlepšení bezpečnostních podmínek na vašich pracovištích,

- neváhejte nás jako inspektory BOZP kontaktovat v rámci poradenství, jsme zde pro vás. Přejí pevně zdraví a drzte se.

Barbora VANČUROVÁ,
svazová inspektorka BOZP,
vancurova.barbora@cmkos.cz

Práce přesčas, její proplácení a hodnocení – v příspěvkových organizacích, ve kterých se poskytuje plat

Odpovědi na některé otázky, které jsme předložily Ministerstvu zdravotnictví, se v době nouzového stavu zpozdlily, ale náprava je vždy možná. V tomto konkrétním případě šlo opět o práci přesčas: kdy se proplácí, jak se hodnotí.

V jedné příspěvkové organizaci došlo k tomu, že práce přesčas nebyla zaměstnancům v souladu se zákoníkem práce proplacena, množství práce přesčas bylo stanoveno až po celém vyrovnávacím období. Nebylo v našich silách změnit postoj zaměstnavatele, museli jsme se obrátit na Ministerstvo zdravotnictví. Nebylo příjemné ptát se na něco, co je dané zákoníkem práce, ale jinou cestu jsme nenašli. Stresovat zaměstnance konfliktem se zaměstnavatelem a způsobit další nepříjemnosti jsme vyhodnotili v této složité době jako nevhodné.

- První otázkou bylo, kdy má zaměstnanec nárok na proplácení práce přesčas? Podle

zákoníku práce, § 141 je to po vykonání práce, a to nejpozději v kalendářním měsíci následujícím po měsíci, ve kterém vzniklo právo na mzdu nebo plat nebo některou jejich složku. Je zde také možnost, že se zaměstnavatel s konkrétním zaměstnancem dohodne na poskytnutí náhradního volna (zákoník práce § 127 pro poskytování platu nebo náhradního volna za práci přesčas).

Ministerstvo zdravotnictví názor podpořilo s tím, že zaměstnavatel je povinen odměnu za práci přesčas, jako jednu z dalších složek platu, zaměstnanci vyplatit v souladu s ustanovením § 141 odst. 1 zákoníku práce ve stanoveném výplatním termínu

vždy nejpozději v kalendářním měsíci následujícím po měsíci, ve kterém vzniklo zaměstnanci právo na mzdu nebo plat nebo některou jejich složku.

Poznámka: Zaměstnavatel se může domluvit na poskytnutí náhradního volna, tedy se s proplácením vyčká, ale jde o dohodu zaměstnavatele se zaměstnancem.

- Druhou otázkou bylo, zda lze počet hodin práce přesčas hodnotit v nerovnoměrně rozvržené pracovní době po ukončení vyrovnávacího období, které je například 26 týdnů, nebo 52 týdnů. Naše odpověď je, že nelze. Práce přesčas se posuzuje za daný konkrétní měsíc podle předem stanoveného harmonogramu práce a skutečně odpracovaných hodin práce. Zde je ještě nutné posoudit, co je případnou překážkou na stra-

ně zaměstnavatele a zaměstnance.

Ministerstvo zdravotnictví sdělilo, že výklad hodnocení práce přesčas a jeho výplatu až po ukončení vyrovnávacího období je nepřipustný. Zaměstnavatel nemůže z vlastního uvážení rozhodnout, že práce, která byla vykonána jako práce přesčas, po jeho zásahu do počtu směn, bude brána jako práce vykonaná v určené směně. Povinnost rozvrhnout práci v nerovnoměrně rozvržené pracovní době s vyrovnávacím obdobím 26 týdnů tak, aby odpovídala stanovené týdenní pracovní době, je na straně zaměstnavatele a její porušení nemůže být dáno k tíži zaměstnance.

Ing. Ivana BŘEŇKOVÁ,
vedoucí právního a sociálního oddělení OS,
brenkova.ivana@cmkos.cz

Odbory regionu střední Evropy a západního Balkánu mají stejné problémy

Zástupci odborů veřejných služeb z volebního obvodu střední Evropy a západního Balkánu (CEWB) v pátek 12. února jednali o aktuální situaci pandemie COVID-19 a o výsledcích kolektivního vyjednávání v jednotlivých zemích.

Evropská federace odborových svazů veřejných služeb (EPSU) má několik volebních obvodů, jejichž členové se scházejí a předkládají informace, problémy ze svých jednání k dalšímu jednání a řešení EPSU. V regionu střední Evropy a západního Balkánu je Česká republika, Slovenská republika, Maďarsko, Slovinsko, Chorvatsko, Černá Hora, Srbsko, Kosovo, Bosna Hercegovina.

Českou republiku zastupuje devět odborových svazů. Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR (OSZSP ČR), OS UNIOS, OS státních orgánů a organizací (OSSOO), OS hasičů (OSH), Českomoravský OS civilních zaměstnanců armády (ČMOSA), OS pracovníků dřevozpracujících odvětví, lesního a vodního hospodářství v ČR (OS DLV), OS pracovníků kultury a ochrany přírody (OSPKOP), OS pracovníků kulturních zařízení (OS PKZ), OS ECHO a SOS Energie (jediný zástupce mimo strukturu ČMKOS).

Jednání bylo, tak jako ostatní jednání na evropské úrovni, online. Zahájení se ujal tajemník EPSU Jan Willem Goudriaan. Všichni přítomní vyjádřili radost ze společného setkání.

Mimo aktuální dopady pandemie COVID-19 Jan připomněl akce a kampaně, do kterých se evropská odborová veřejných služeb zapojují.

Zásadní je kampaň Stop rakovině, která je hlavní příčinou

úmrtí souvisejících s prací v Evropské unii. Pracovníci v celé EU jsou vystaveni riziku smrtících karcinogenních a mutagenních látek na svých pracovištích.

Důležitou kampaní pro fungování veřejných služeb je prosazování transparentnosti veřejných daní z příjmů právnických osob. Je nepřístupné, aby velké podniky využívaly daňové ráje, a to jak v EU, tak mimo ni.

K zajištění poskytování veřejných služeb je vyhlášen Akční den za veřejné služby 23. červen. Tento den by se měli odboráři veřejných služeb přihlásit k boji za veřejné služby, proti privatizaci a proti komercializaci veřejných služeb.

Jednotliví zástupci států podali z důvodu krátkého času pouze zásadní informace.

Ve všech státech jsou problémy s nedostatkem očkovacích látek, jsou stanoveny postupy na očkování podobně jako v ČR. Zaměstnanci první linie, staří a nemocní mají přednost. Ve školách je distanční výuka, restaurace vydávají stravu a pití formou okének. Všechny odborové svazy pokračují v kolektivních vyjednáváních.

V Maďarsku je velký počet nakažených, vláda používá očkovací látky firmy Pfizer, Astra Zeneca, Sputnik V. Lidé se snaží dodržovat všechna doporučení a předpisy

V Chorvatsku pomalu klesá počet nakažených. Kolegyně a kolegové se potýkají s pan-



demii a s dopady zemětřesení, které zemi postihlo.

Černá Hora má hluboké politické problémy. Vláda nerespektuje doporučení Světové zdravotnické organizace (WHO), ani vysoce postavení politici nenosí roušky, obyvatelé nedodržují stanovená pravidla. Zaměstnavatelé nedoporučují práci v režimu home office. Nemoc COVID-19 není uznána jako nemoc z povolání, v této zemi ani není seznam jiných nemocí, které by byly nemocí z povolání uznány.

Pozitivní výsledky sociálního dialogu o minimální mzdě znamenaly odbory ve Slovinsku. Problémy měly se zajištěním ochrany zaměstnanců, s osobními ochrannými pracovními prostředky, stejně jako ostatní státy.

V Srbsku odbory konečně dojednaly, že jsou přiznány a vyplaceny kompenzace za práci přesčas. Vlna pandemie pomalu opadá. Školy jsou otevřeny, stejně tak restaurace, bary do 22 hodin. Roušky se nosí ve vnitřních prostorech. Bude použita vakcína Sputnik V, zatím jí nedostatek.

U našich kolegů na Slovensku vládne chaos, příkazy, zákazy, vláda mění postupy. Očkovací strategie tak jako v ostatních státech existuje, v první fázi zaměstnanci ve zdravotnictví, v sociálních službách, klienti v sociálních službách, dále starší obyvatelé nad 80 let. Slovenská republika má také nedostatek vakcín.

Sociální dialog s odbory byl přerušen. Ministerstvo práce při jednání o minimální mzdě vynechalo tzv. velké odbory, například i Slovenský odborový svaz

zdravotnictví a sociálních služeb. Před schválením prezidentkou Zuzanou Čaputovou je novelizovaný zákoník práce, který by v případě schválení měl na zaměstnance negativní dopad.

Za Českou republiku byla podána informace o aktuálním stavu, což je nedostatek očkovacích látek, uzavření vybraných třech okresů, neodsouhlasení nouzového stavu. Sociální dialog pokračuje, mzdy a platy se zvýšily tím, že se změnil daňový systém, což na druhou stranu způsobí nedostatek veřejných prostředků. Platy a mzdy byly zaměstnancům ve zdravotnictví a v sociálních službách zvýšeny, o skutečném zvýšení se musí jednat v konkrétních zařízeních. Byla doplněna informace o úspěšném jednání ke zvýšení mezd pro zaměstnance v energetice. Sociální dialog pokračuje, stejně tak kolektivní vyjednávání. Úspěchem je přiznání nemoci COVID-19 jako nemoci z povolání.

Tajemník EPSU Jan Willem ujistil, že EPSU si je vědoma velkých problémů očkovací strategie, Evropská unie se finančně podílela na výzkumu očkovacích látek, Evropská komise musí přitvrdit při jednáních s dodavateli o dávkách vakcín.

Na závěr si všichni účastníci popřáli pevné zdraví, zklidnění situace ve všech zemích, dostatek očkovacích látek, sílu všem zaměstnancům v první linii a především, aby se pandemie zastavila a mohli jsme se vrátit k normálnímu životu bez zbytečných ztrát na životech.

Ing. Ivana BŘEŇKOVÁ,
vedoucí právního
a sociálního oddělení OS,
brenkova.ivana@cmkos.cz

